

Perspectiefnota 2021

gemeente
Hoeksche Waard

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	5
1. Inleiding	8
1.1 Algemeen	8
1.2 Samenvattend financieel beeld	8
1.3 Risico's en aandachtspunten	13
2. Ambities 2021	17
2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	18
2.2 Programma 1 Veiligheid	20
2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	22
2.4 Programma 3 Economie	29
2.5 Programma 4 Onderwijs	34
2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	35
2.7 Programma 6 Sociaal Domein	39
2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	47
2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	50
2.10 Algemene dekkingsmiddelen en overhead	53
3. Uitgangspunten en grondslagen	55

Voorwoord

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het corona virus. Het Rijk nam vanaf dat moment steeds verdergaande beperkende maatregelen om de gezondheid van de burgers te beschermen. Dat heeft niet alleen een grote impact op onze samenleving en economie. Maar heeft ook gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente in 2020 en volgende jaren en daarmee op de voorliggende Perspectiefnota.

Corona zorgt voor veel onzekerheid over maatschappelijke effecten, beleidsuitvoering, investeringen, financiële effecten, geplande investeringen en ruimte voor nieuwe plannen. Voorspellingen voor de toekomst zijn per definitie al lastig te maken maar in de tijd waar we ons nu met z'n allen bevinden is het helemaal lastig om scenario's te maken waar we ons beleid en koers op willen richten. Belangrijk is dat de gemeente wendbaar blijft.

Vanaf het begin van de crisis zijn er door ons maatregelen genomen om meer grip te krijgen op deze onzekerheden en effecten. We hebben gehandeld langs de volgende lijnen:

1. We hebben de maatregelen, die vanuit het rijk en via de veiligheidsregio bij de gemeenten werden neergelegd geïmplementeerd.
2. We hebben gekeken naar onze kritische processen om deze goed draaiende te kunnen houden, zoals bijvoorbeeld dienstverlening.
3. We hebben de beleidsmatige en bedrijfsmatige consequenties voor de langere termijn in beeld gebracht.

We hebben de aansluiting gemaakt met de gemeenten binnen de veiligheidsregio ZHZ om samen met hen een monitor op te stellen, waarbij inzicht wordt gegeven in drie sporen:

- a. meten van de effecten van de crisis op met name het sociaal en economisch domein in samenhang;
- b. het gezamenlijk duiden van cijfers, trends ten behoeve van scenarioplanning;
- c. het gezamenlijk monitoren van de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Via de raadsinformatiebrieven over corona wordt u wekelijks op de hoogte gehouden van onze activiteiten.

Daarnaast is er aandacht voor de invloed van corona op ons risicomanagement. In crisistijd vormen zich acute risico's die effect hebben op de inkomsten, bedrijfsvoering en uitgaven.

Per categorie zijn de risico's en aandachtspunten geïdentificeerd. Dit is zeker geen uitputtend en definitief overzicht. Afhankelijk van nieuwe ontwikkelingen en aanvullende besluiten gaan er de komende tijd zeker nog wijzigingen plaatsvinden.

Voor wat betreft de Inkomsten kan er gemeld worden dat er effecten zijn op o.a.:

- Compensatieregeling: Het kabinet heeft een steunpakket aangekondigd voor de gemeenten van € 0,6 miljard. ter compensatie van de kosten in de periode van 1 maart tot 1 juni. Deze inkomsten zijn nog niet opgenomen in de meicirculaire 2020. De verdeling van dit bedrag per gemeente wordt voorafgaand aan de septembercirculaire 2020 bekend gemaakt
- de algemene uitkering gemeentefonds (via "trap op, trap af" systematiek)
- minder inkomsten heffingen zoals huren, (bouw) leges, WOZ, riool, evenementenvergunningen
- oninbare vorderingen
- extra kosten gemaakt worden t.b.v. uitvoering noodregelingen TOZO
- verminderde efficiency personeel door thuiswerken, noodoplossingen en extra kosten voorzieningen
- thuiswerken

Dit geldt ook voor de toename in de uitgaven. Dit zijn o.a.:

- extra inzet van taken door verbonden partijen

- faillissementen maatschappelijke instellingen, verbonden partijen en verenigingen
- ondersteuning bedrijfsleven en (regionale) organisaties ten behoeve van economische ontwikkelingen en maatschappelijke structuren
- sterke instroom bijstandsgerechtigden en bijzondere bijstand. Uitstroom stagneert
- extra uitgaven volksgezondheid, Wmo, jeugdzorg etc.
- meer beroep en meer kosten op openbare orde en handhaving
- kosten aanpassingen gebouwen en werkplekken om te voldoen aan RIVM maatregelen
- toename van schuldhulpaanvragen van particulieren en ondernemers

De komende maanden wordt gemonitord op de ontwikkelingen. De identificatie wordt actueel gehouden en waar nodig worden beheersmaatregelen getroffen.

Het is verder belangrijk om de bedrijvigheid, de maatschappelijke structuren en de werkgelegenheid binnen de Hoeksche Waard zo veel mogelijk in stand te houden en hierop waar nodig het beleid aan te passen.

Sommige ontwikkelingen vallen hierdoor (al dan niet tijdelijk) stil. Op andere terreinen zien we juist (tekenen van) versnelling en daar zetten we ook bewust op in. Hier liggen dan ook concrete kansen om onze samenleving veerkrachtiger, diverser, lokaler en duurzamer te maken. Zo zien we bijvoorbeeld dat binnen zorg en onderwijs grote stappen worden gezet om het menselijk contact slim te combineren met nieuwe, vaak digitale technologische mogelijkheden. En er zijn daarnaast nog tal van andere (lokale) initiatieven bij ondernemers, maatschappelijk middenveld, kerken en inwoners ontstaan. Dit zijn positieve ontwikkelingen in deze toch bijzondere en moeilijke periode. De uiteindelijke impact van de crisis zal in de komende maanden en wellicht jaren pas echt duidelijk(er) worden.

Vooralsnog liggen we als gemeente op koers als het gaat om de aanpak en uitvoering van de, door de raad, vastgestelde thema's. Deze thema's zijn inmiddels uitgewerkt in programma's. Was de corona besmetting niet uitgebroken dan waren deze programma's inmiddels al aan de raad gepresenteerd. In de Begroting 2020-2023 staat dat we willen gangmaken op de thema's duurzaamheid, economie, cultuur/erfgoed, wonen, inclusieve samenleving, veiligheid en mobiliteit. Deze ambitie staat nog steeds overeind in deze perspectiefnota omdat het zeker in deze fase ontzettend belangrijk is om met elkaar hard te werken aan de vitaliteit van de Hoeksche Waard.

Kortom, het is positief om in deze fase te constateren dat we met de uitvoering van het hooflijnenakkoord via het college uitvoeringsprogramma, de going concern werkzaamheden alsook de crisisaanpak corona in control zijn gezien vanuit de informatie die we nu tot onze beschikking hebben. Waar nodig zullen we als gemeente beleid en/of uitvoering aan moeten passen om ambitie versus realisatie goed op elkaar aangesloten te houden.

Door de onzekere (financiële) situatie moet de gemeente wel een pas op de plaats maken. Veel geld om nieuwe ambities en wensen te realiseren is er niet. De reserves zijn nog goed maar zoals de cijfers aantonen zit de gemeente niet ruim in de structurele middelen. Dit vraagt om keuzes te maken, de ambities enigszins bij te stellen en om ons te focussen op de belangrijke ontwikkelingen die op ons afkomen. We hebben daarbij nog niet alle informatie op dit moment tot onze beschikking. We verwachten nog helderheid vanuit het rijk wanneer het gaat over de gevolgen van de (herverdeling van) het gemeentefonds via de bekende circulaire's. en de tegemoetkoming in de effecten van de corona crisis. We moeten als gemeente in deze onzekere tijd scherp aan de wind varen.

Tenslotte is het belangrijk om af te sluiten met de constatering dat we als Hoeksche Waard met z'n allen enorm trots kunnen zijn op de getoonde saamhorigheid. Inwoners, ondernemers, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, kerken: allemaal zijn we niet bij de pakken neer gaan zitten en we hebben laten zien over veel flexibiliteit te beschikken. Mooie nieuwe initiatieven zijn uit de samenleving ontstaan en dat heeft ook weer heel veel moois en goeds gebracht. Dit geeft veel vertrouwen voor de toekomst. De Hoeksche Waard zal deze enorme moeilijke periode te boven komen. We zetten met elkaar de schouders eronder. De veerkracht, daadkracht en innovatie zitten diep geworteld in onze samenleving. Dit geeft enorm veel perspectief en vertrouwen voor nu en de komende tijd.

Aangeboden door,
burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard

B.W. Silvis-de Heer
secretaris

A.P.J. van Hemmen
burgemeester

1. Inleiding

1.1 Algemeen

In deze perspectiefnota presenteren wij u de uitgangspunten en kaders die als basis dienen voor, en uitgewerkt worden in de Begroting 2021 – 2024 waarover u in november 2020 dient te besluiten. De (nieuwe) ontwikkelingen en risico's zijn weergegeven. Ook worden voorstellen voor nieuw of bijstellingen aan bestaand beleid gepresenteerd.

Daarnaast hebben we de technische en financiële uitgangspunten en grondslagen voor het volgende begrotingsjaar opgenomen, waaronder de loon- en prijsindexatie, de indexatie van de tarieven gemeentelijke belastingen en heffingen en de verwachte ontwikkeling van aantallen inwoners, woningen, bijstandsgerechtigden, etc.

U kunt discussiëren over nut, noodzaak en prioriteit van de nieuwe beleidsvoornemens en de te bereiken resultaten voor de komende jaren. De uitkomsten van de discussie en de besluiten zijn bepalend voor de verdere opzet van de Programmabegroting 2021.

Per programma worden de afwegingen in het nieuwe beleid opgenomen met daarbij, door middel van de bekende vragen (wat willen wij bereiken, wat gaan wij doen en wat mag het extra kosten), inzicht gegeven in de gevolgen van de afweging in beleidsmatige en financiële zin.

1.2 Samenvattend financieel beeld

Financieel totaaloverzicht

In deze paragraaf treft u een totaaloverzicht van het actuele financiële beeld van gemeente Hoeksche Waard over de jaren 2021-2024. Het overzicht is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Structureel begrotingssaldo na Zomerrapportage 2020
- Nieuwe beleidsvoornemens 2021-2024 (Perspectiefnota)
- Structureel begrotingssaldo na verwerking van de nieuwe beleidsvoornemens uit deze Perspectiefnota
- Verloop algemene reserve

Bij alle onderdelen presenteren wij het structurele begrotingssaldo om te kunnen beoordelen of het meerjarenperspectief structureel in evenwicht is. Op basis van de begrotingsbrief bij de begroting 2020 heeft de provincie aangegeven dat de begroting vanaf de jaarschijf 2022 structureel sluitend dient te zijn.

Actueel meerjarenperspectief na verwerking Zomerrapportage 2020

De vastgestelde begroting 2020-2023 inclusief de reeds vastgestelde begrotingswijzigingen in 2020 en de effecten van de Zomerrapportage 2020 vormen samen het actuele meerjarenperspectief. Dit geeft het volgende beeld:

(bedragen x € 1 miljoen)

Actueel financieel beeld na Zomerrapportage 2020		2021	2022	2023	2024
A	Begrotingssaldo na Zomerrapportage	-3,3	-1,0	2,0	2,2
	Waarvan incidentele baten (-/-) /lasten (+/+)	1,0	2,4	0,3	0,3
I	Structureel begrotingssaldo na Zomerrapportage 2020	-2,2	1,5	2,3	2,5

Uit het overzicht blijkt dat het meerjarenperspectief na de Zomerrapportage vanaf 2022 sluitend is. Dit uitgangspunt vormt de basis voor de Perspectiefnota 2021.

Nieuwe beleidsvoornemens

In de Perspectiefnota 2021-2024 zijn alle nieuwe beleidswensen in beeld gebracht, met de bijkomende kosten. Om het totale beeld te kunnen presenteren, zijn bij de inventarisatie van de nieuwe ambities op voorhand geen beperkingen opgelegd in de zin van financiële of personele capaciteit. De keuze voor het nieuwe beleid is voorbehouden aan de gemeenteraad. Het totaal van de beleidswensen is als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)

PERSPECTIEFNOTA 2021-2024		2021	2022	2023	2024
B	<u>Nieuwe beleidsvoornemens</u>				
	0. Bestuur en ondersteuning	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
	1. Veiligheid	-0,1	0,0	0,0	0,0
	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-1,3	-1,1	-1,8	-1,9
	3. Economie	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2
	4. Onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0
	5. Sport, cultuur en recreatie	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1
	6. Sociaal Domein	-1,3	-0,5	-0,4	-0,4
	7. Volksgezondheid en milieu	-0,2	-0,0	-0,0	-0,0
	8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-0,2	-0,1	-0,1	0,0
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	0,1	0,1	0,1	0,1
	Saldo nieuwe beleidswensen	-3,9	-2,1	-2,7	-2,5
	Waarvan incidentele baten (-/-) /lasten (+/+)	2,3	0,7	0,4	0,0
II	Structureel resultaat nieuwe beleidsvoornemens	-1,6	-1,4	-2,3	-2,5

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de meeste nieuwe beleidswensen zijn opgenomen in programma 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte en programma 6 Sociaal Domein. Totaal gaat het om circa € 2,5 aan nieuwe *structurele* beleidswensen.

Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota

Wanneer we rekening houden met de nieuwe beleidsvoornemens uit de Perspectiefnota, dan ontstaat het volgende structurele resultaat:

(bedragen x € 1 miljoen)

Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota		2021	2022	2023	2024
C	Saldo begroting na Perspectiefnota	-7,2	-3,1	-0,7	-0,4
	Waarvan incidentele baten (-/-) /lasten (+/+)	3,3	3,1	0,7	0,4
III	Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota (I+II)	-3,9	0,1	0,0	0,0

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat de Perspectiefnota een fors (nadelig) effect heeft op het structurele begrotingssaldo. De begroting dient vanaf de jaarschijf 2022 structureel sluitend te zijn. Na verwerking van de structurele beleidswensen uit deze Perspectiefnota, is nog steeds sprake van een structureel sluitende begroting vanaf de (kritische) jaarschijf 2022.

Perspectiefnota in beeld

In de Perspectiefnota zijn de volgende extra beleidsvoornemens in de komende jaren opgenomen.

(bedragen x €1 miljoen)

Deze nieuwe voorstellen uit de Perspectiefnota zijn onder te verdelen in programma's. Wanneer de voorstellen worden afgezet tegen de begroting, ontstaat het volgende beeld:

(bedragen x € 1 miljoen)

Programma	Nieuw beleid jaarschijf 2021* (A)	% nieuw beleid** (B)	Lasten in begroting 2020, jaarschijf 2021*** (C)	% verdeling lasten begroting 2020, jaarschijf 2021 (D)	% nieuw beleid jaarschijf 2021 tov totale lasten per programma**** (A / C)
0. Bestuur en ondersteuning	0,0	0%	-8,8	5%	0%
1. Veiligheid	-0,1	2%	-9,1	5%	1%
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-1,3	32%	-40,8	21%	3%
3. Economie	-0,3	8%	-1,9	1%	16%
4. Onderwijs	0,0	0%	-6,1	3%	0%
5. Sport, cultuur en recreatie	-0,7	19%	-9,1	5%	8%
6. Sociaal Domein	-1,3	34%	-63,1	33%	2%
7. Volksgezondheid en milieu	-0,2	4%	-6,3	3%	2%
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-0,2	5%	-8,5	4%	2%
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,1	-3%	-36,5	19%	0%
Totaal	-3,9	100%	-190,2	100%	2%

*Nieuwe beleidswensen jaarschijf 2021 (zowel incidenteel als structureel)

** Nieuwe beleidswensen 2021 (incidenteel en structureel) per programma als % van totale nieuwe beleidswensen 2021

***Lasten in begroting 2020, jaarschijf 2021 op basis van primitieve begrotingscijfers (excl. nieuwe beleidswensen Perspectiefnota 2021)

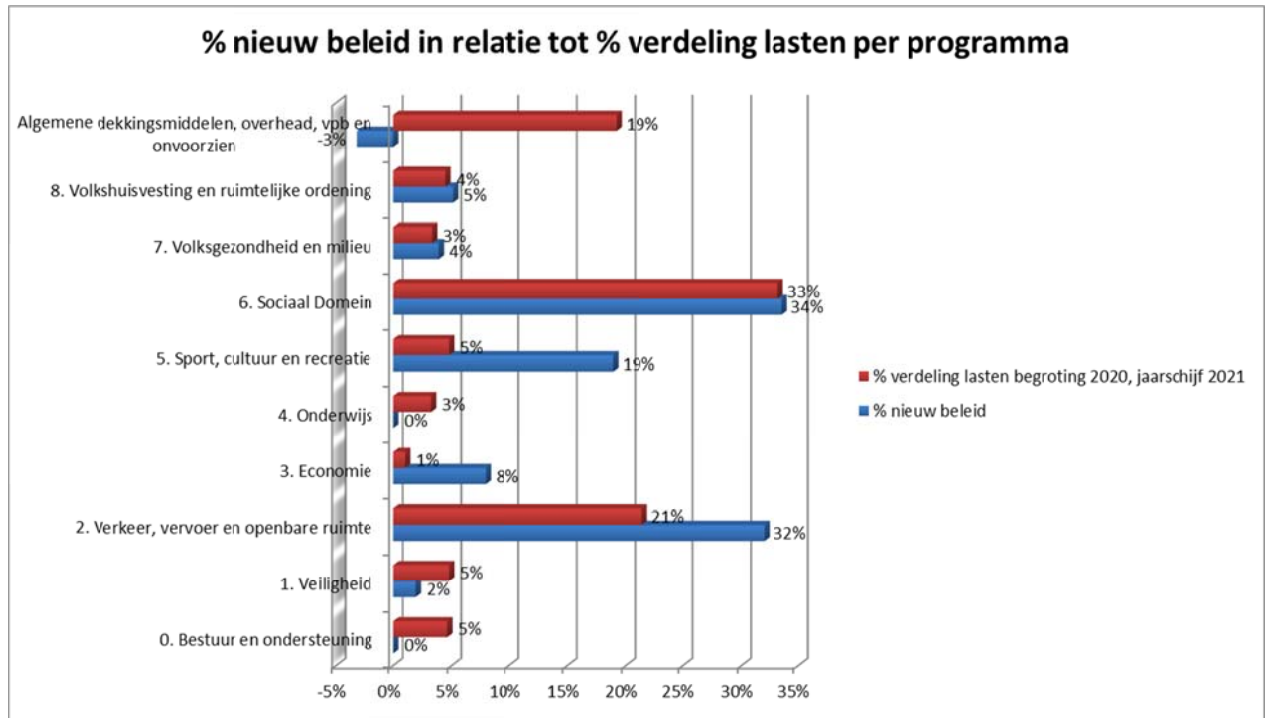
**** % nieuwe beleidswensen (incidenteel en structureel) ten opzichte van totale lasten per programma in primitieve begroting 2021

Uit de tabel blijkt dat voor de jaarschijf 2021 ongeveer 2% aan nieuwe beleidswensen wordt aangevraagd ten opzichte van de totale lasten uit de begroting 2021. Daarnaast zijn verreweg de meeste nieuwe beleidswensen zijn opgenomen in de programma's 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte en 6 Sociaal Domein.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Wanneer het percentage nieuwe beleidsvoornemens worden afgezet tegen de totale lasten per programma, dan ontstaat het volgende beeld.

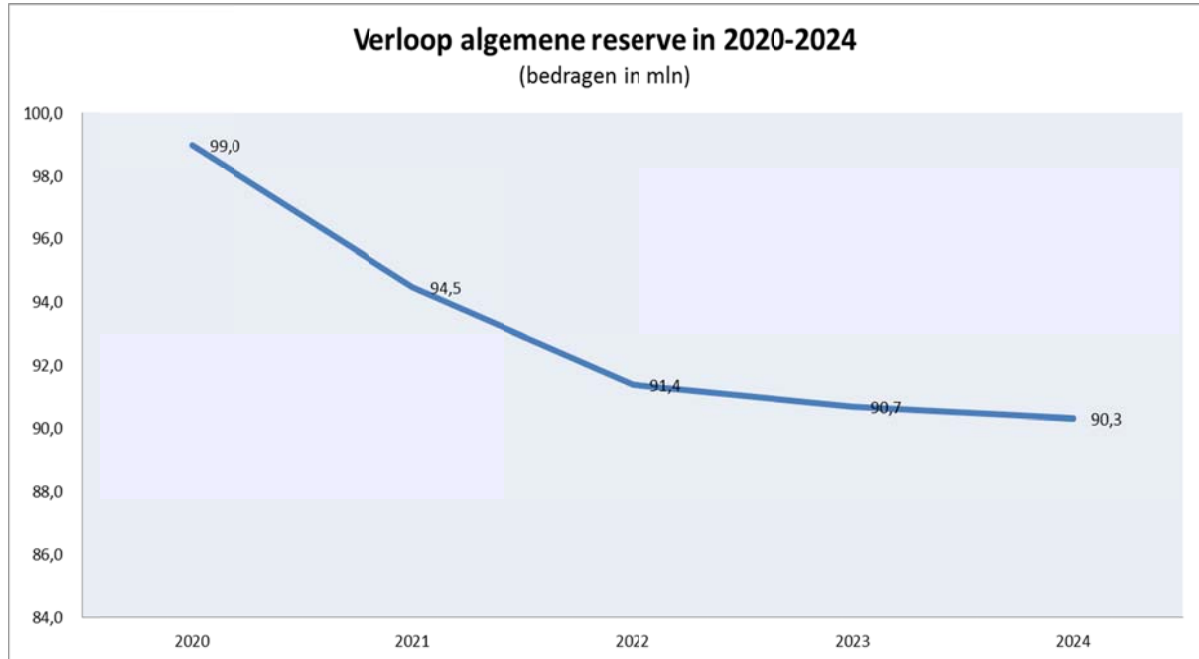
Verloop algemene reserve

Het (negatieve) saldo van de begroting na verwerking van de Perspectiefnota 2021-2024 wordt gedekt uit de algemene reserve. Dit betekent dat er in de komende jaren in totaal circa € 12 miljoen (zie C in tabel op pagina 9) uit de algemene reserve wordt onttrokken, wanneer géén rekening wordt gehouden met de dekkingsmogelijkheden die in het voorgaande hoofdstuk zijn opgenomen. Het verloop van de algemene reserve (vrije deel) na verwerking van de Perspectiefnota 2021-2024 is als volgt:

(bedragen x €1. miljoen)

Verloop algemene reserve (vrije deel)	2020	2021	2022	2023	2024
Beginstand	47,0	99,0	94,5	91,4	90,7
Begrote onttrekkingen begroting 2020	-22,0				
Verkoop aandel en Eneco	83,0				
Slotrapportage 2019	-2,9				
Voorstel resultaatbestemming jaarrekening 2019	2,7				
Vorming bestemmingsreserve Corona	-0,8				
Investeringsbijdrage Hockeyclub	-0,3				
Verwacht begrotingssaldo 2020 c.f. Zomerrapportage (incidenteel resultaat)	-3,7				
Negatieve begrotingssaldi Perspectiefnota 2021-2023	-	-7,2	-3,1	-0,7	-0,4
Storting in reserve sociaal domein: Thuis in de Kern + Mentale weerbaarheid		-1,1			
Vrijval reserve openbaar gebied		3,8			
Omzetten rentecontracten	-4,0				
Eindstand	99,0	94,5	91,4	90,7	90,3

De verkoop van de aandelen Eneco in 2020 heeft een zeer gunstig effect op de omvang van de algemene reserve. Ultimo 2024 bedraagt het geprognosticeerde saldo van de algemene reserve circa € 90 miljoen. Schematisch is het verloop van de algemene reserve als volgt:

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat onze gemeente beschikt over een forse algemene reserve, enerzijds als gevolg van een gunstige startpositie bij de fusie van de Hoeksche Waard en anderzijds door de verkoop van aandelen Eneco. De middelen vanuit de algemene reserve betreffen incidentele middelen. Bij de begroting zullen we u een voorstel doen om deze middelen te bestemmen.

1.3 Risico's en aandachtspunten

Bij deze Perspectiefnota is het van belang een aantal risico's en aandachtspunten te herkennen. Hieronder zijn de belangrijkste opgenomen (niet limitatief).

(bedragen x €1 miljoen)

Risico's		2021	2022	2023	2024
Effecten coronacrisis		PM	PM	PM	PM
Herverdeling gemeentefonds (Algemene uitkering) - voorzichtige schatting obv berichtgeving Binnenlands Bestuur juni 2020		-0,0	-2,0	-4,0	-4,0
Taakstelling Omdenknotitie Jeugdhulp (DG&J) - worst case		-1,4	-2,0	-2,0	-2,0
Effecten vervallen solidariteit Jeugdhulp (Serviceorganisatie Jeugdhulp/DG&J)		-0,4	-0,7	-0,9	-0,9
Harmonisaties		PM	PM	PM	PM
Totaal risico's (excl. PM-posten)		-1,8	-4,7	-6,9	-6,9

Uit bovenstaande tabel blijkt dat een aantal forse risico's te onderscheiden is, oplopend tot bijna € 7 miljoen in de jaarschijf 2024. Deze risico's zijn nog niet vertaald in het financieel meerjarenperspectief zoals hierboven is weergegeven.

Corona

De corona-uitbraak heeft structurele gevolgen voor de Nederlandse samenleving en economie. Enerzijds heeft het impact op de investeringen, maar ook op de productie, werkgelegenheid en het sociaal beleid. De verwachting is dat er meer burgers in de bijstand zullen komen, de armoede- en schuldenproblematiek zal toenemen, er gevolgen zullen zijn voor kwetsbare groepen, de werkloosheid zal groeien en het aantal faillissementen zal toenemen.

Een stevige economische recessie is inmiddels niet meer één van de scenario's, maar een gegeven. Belangrijkste variabele is nu de duur van deze recessie. Naar verwachting komt in het derde kwartaal 2020, nadat de maatregelen zijn afgeschaald naar een anderhalvemetersamenleving, de economie met horten en stoten weer op gang. In 2021 zal de economie langzaam herstellen.

Hierbij moet opgemerkt worden dat wanneer een tweede pandemie-golf eind 2020 en begin 2021 oplaat; de economie in 2021 hoogstwaarschijnlijk zal krimpen en langdurige economische schade groter zal zijn. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend. Voor de gevolgen per programma wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van deze Perspectiefnota.

Informatiesamenleving in tijden van Corona

Digitalisering is in een maatschappij op afstand ontzettend belangrijk. Digitalisering is misschien wel de belangrijkste reden dat onze samenleving niet volledig tot stilstand komt. We zijn massaal overgestapt op thuiswerken, videobellen en online bestellen. De kracht van digitale connectiviteit en de digitale infrastructuur lijkt nu pas echt naar voren te komen en daarmee ook het belang. Tegelijkertijd leidt dit tot risico's omtrent digitale- en informatieveiligheid.

De rol van data is cruciaal. We zien nu dat de regering en het RIVM op basis van actuele en kloppende data afwegingen maken, maatregelen treffen en bijstellingen maken wanneer de cijfers daar aanleiding toe geven. Dat is datagedreven werken anno 2020. Wat we nu leren van de crisis, is dat de toegankelijkheid van de benodigde data voor de opgave waar we voor staan niet altijd even goed is. Het is een moeizaam proces om de juiste datasets bij elkaar te krijgen, waarbij veel tijd en inspanning verloren gaan. Dat kan anders en daar ligt ook voor onze gemeente een uitdaging hierin verdere stappen te zetten en verbeteringen aan te brengen.

Herverdeling gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds is uitgesteld tot 2022. Het ministerie heeft aangekondigd dat de effecten hiervan in de decembercirculaire 2020 worden gepubliceerd. De verwachting is dat de herverdeling gunstig uitpakt voor de grotere steden en de plattelandsgemeenten nadeel zullen ondervinden. Op dit moment bestaat nog geen duidelijkheid over de financiële effecten. Het risico voor gemeenten is maximaal € 25,- per inwoner per jaar. Voor de Hoeksche Waard zou dit een risico betekenen van € 2 miljoen. In het meest (on)gunstige scenario kan dit effect in 4 jaar tijd oplopen van € 25,- per inwoner in 2022 tot maximaal € 100,- per inwoner in 2025.

Op basis van de publicatie in Binnenlands bestuur van juni 2020 bedraagt het risico voor gemeenten tussen de 50.000 en 100.000 inwoners gemiddeld €9 per inwoner met een bandbreedte van € 10 tot € 20 per inwoner. Voorzichtigheidshalve gaan wij voornamelijk uit van een risico van € 25 tot €50 per inwoner. Dit betreft globaal een risico van €2 miljoen tot €4 miljoen.

Jeugdhulp

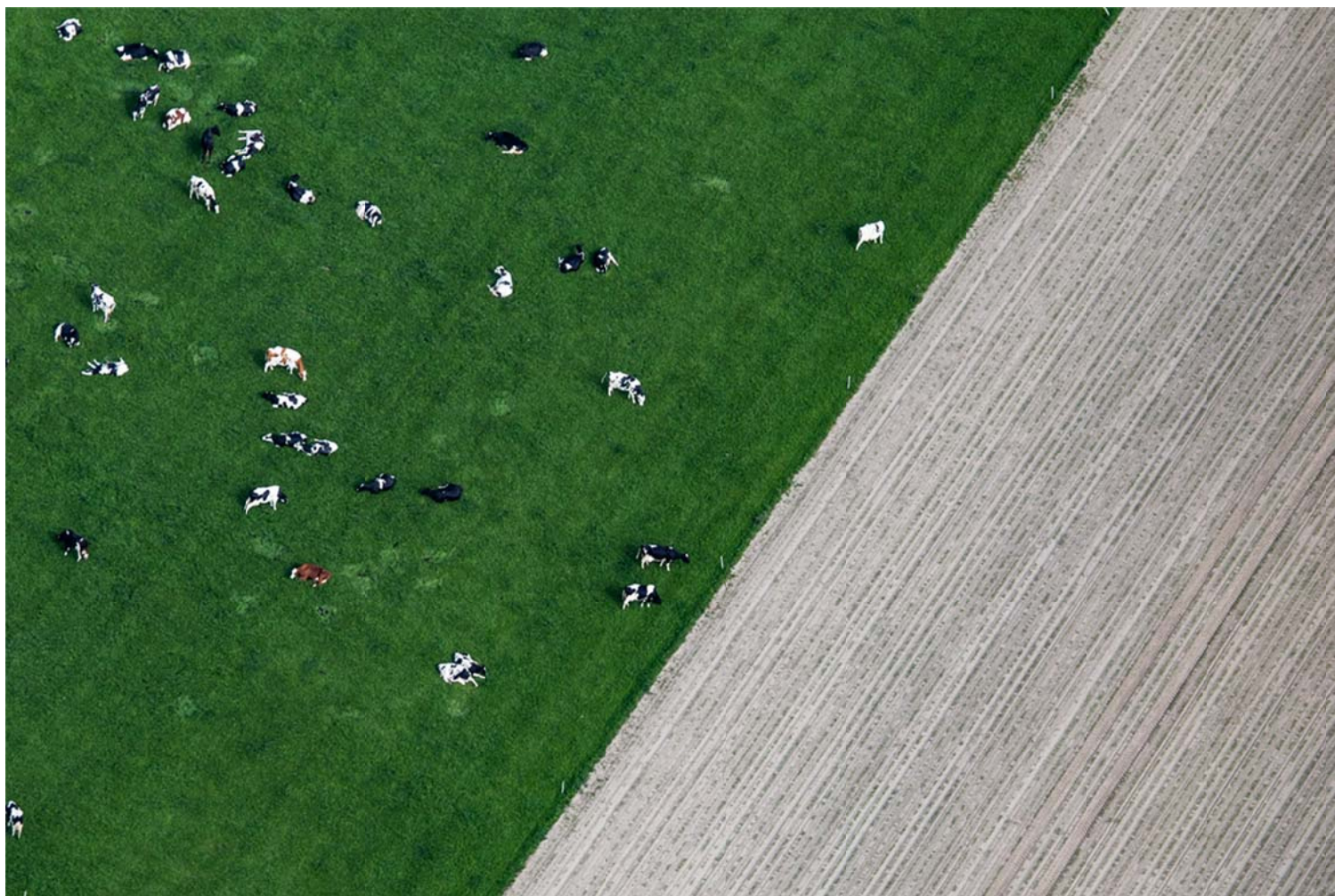
In de begroting 2020-2023 is een taakstelling Omdenknotitie Jeugdhulp (DG&J) opgenomen van € 1,4 miljoen in 2021 en € 2,0 miljoen vanaf 2022. Bij de beoordeling van de begroting 2020 heeft de provincie de taakstelling in jaarschijf 2020 van € 0,7 miljoen 'geschrapt'. Het risico is dat de taakstelling bij DG&J in de jaren 2021 en verder niet (volledig) wordt gerealiseerd, waardoor deze ook uit de begroting 'geschrapt' moet worden.

Daarnaast is besloten om de solidariteit bij DG&J af te bouwen. Op basis van de geactualiseerde gegevens bij de jaarrekening van DG&J 2019 kan dit voor de Hoeksche Waard een nadeel opleveren oplopend tot € 0,8 miljoen in 2023 (na ingroei met de volgende percentages in 2020-2023: 20%-50%-80%-100%). De activiteiten zijn erop gericht om dit risico zo veel mogelijk te voorkomen.

Harmonisaties

Nu gemeente Hoeksche Waard inmiddels 1,5 jaar bestaat en wij een eerste jaarrekening 2019 hebben afgerond, is er meer inzicht in de besteding van de middelen. Op basis van dit inzicht stellen wij ramingen bij. Ook in 2020 worden nog diverse harmonisaties op verschillende beleidsterreinen uitgewerkt. Deze kunnen van invloed zijn op de financiële meerjarenraming. Op het moment dat de voorstellen voor deze harmonisaties zijn uitgewerkt, leggen wij u deze, met de bijbehorende kostenplaatjes, ter besluitvorming aan u voor. Genoemde keuzes kunnen uiteraard leiden tot lastenverzwaringen die nog niet in de begroting zijn verwerkt. Enkele voorbeelden hiervan zijn (niet limitatief) vastgoedbeleid, sportbeleid, onderwijshuisvesting, beheerplan begraven, gemeentelijk rioleringsplan, etc. Daarnaast dient de kostentoerekening naar de taakvelden en de projecten (bouwgrondexploitaties en investeringen) nog geharmoniseerd/geactualiseerd te worden.

2. Ambities 2021

Het Hoofdlijnenakkoord is de basis voor de plannen in onze begroting waarover we in deze jaarstukken verantwoording afleggen. In het Hoofdlijnenakkoord staat een stevige en duidelijke ambitie van de coalitie.

Ook binnen de ambtelijke organisatie zetten we de schouders eronder. Er is hard gewerkt aan de inrichting van de organisatie en het op orde brengen van de basis. De focus kan nu worden verlegd van richten en inrichten naar verrichten. Dit in de wetenschap dat niet iedereen hiervoor al volledig op is toegerust. We investeren in het vergroten van het doe-vermogen van de zelforganiserende professional en het werken aan partnerschap in de gemeente, de regio en de ambtelijke organisatie.

Inhoud geven aan de thema's van de ambities kunnen we als gemeente niet alleen

We bundelen onze krachten en maken gebruik van de combinatie van de ondernemerszin en de zorg voor elkaar die zo kenmerkend is voor de inwoners van de Hoeksche Waard. We zetten onszelf op de kaart door samenwerking te zoeken op basis van wederkerigheid en meerwaarde. De inhoud van onze opgaven staat centraal. De opgave is leidend bij het aangaan van samenwerking en strategische allianties. De kernvraag is: 'wat kunnen we voor elkaar betekenen?'.

Gericht investeren om de beweging op gang te brengen en te houden is een samenspel

Een samenspel van verschillende factoren op het gebied van goed wonen, leven, werken en recreëren. Daarom werken we integraal aan de kwaliteit van de sociale en ruimtelijke omgeving, het landschap, de cultuur, de werkgelegenheid, bereikbaarheid, de kwaliteit en nabijheid van noodzakelijke voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn, winkelen en onderwijs en een passende woningvoorraad.

We willen gangmaken op de thema's duurzaamheid, economie, cultuur/erfgoed, wonen, inclusieve samenleving, veiligheid en mobiliteit. Deze ambitie staat nog steeds overeind. In de fase waar we ons nu in bevinden is het ontzettend belangrijk om met elkaar hard te werken aan de vitaliteit van de Hoeksche Waard.

Het is belangrijk om te onderkennen dat er een bepaalde wederkerigheid is tussen de thema's: ze zijn als raderen in een machine. Voldoende werkgelegenheid kan nieuwe inwoners aantrekken en dus leiden tot een behoefte aan meer nieuwbouw. Andersom kan een aantrekkelijk woonmilieu en de aanwezigheid van een geschikte beroepsbevolking juist een reden zijn voor bedrijven om zich hier te vestigen.

Het totale systeem is daarbij zo sterk als de zwakste schakel. Alle raderen moeten draaien om de 'machine' gaande te houden.

2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer, openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Wat gebeurt er om ons heen?

De Covid-19 pandemie heeft een groot effect en raakt ook de uitvoering van onze gemeentelijke dienstverlening. Hoelang dat duurt is moeilijk te voorspellen. We zorgen dat er binnen de richtlijnen van het kabinet uitvoering gegeven kan worden aan een veilig aanbod van de gemeentelijke producten en diensten.

We leven in een snel veranderende digitale wereld. Dat heeft gevolgen voor de dienstverlening en de bedrijfsvoering. Steeds meer producten en diensten worden digitaal aangeboden.

Ook de communicatie met inwoners en bedrijven is mede door digitalisering aan verandering onderhevig. Wij richten onze focus meer op sociale media, informatiebeveiliging en datagericht werken. De complexiteit van de resterende dienstverlening neemt toe (bijvoorbeeld meer focus op vaststelling van de identiteit, document- en identiteitsfraude).

We maken onze dienstverlening en onze organisatie meer plaats- en tijdonafhankelijk. Dit draagt bij aan minder reisbewegingen en meer gebruiksgemak.

Wij gaan verder met de voorbereidingen voor de nieuwe omgevingswet, zodat onze gemeentelijke dienstverlening daarop is aangepast.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 0.1 Bestuur

Tot dit taakveld behoort de facilitering van het college, de raad, bestuurlijke samenwerking, de rekenkamer en de accountantscontrole.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Uitvoering gebiedsprogramma

De uitvoering van het gebiedsprogramma (samen met PZH) loopt in 2021 door. Om deze uitvoering te faciliteren is in de voorgaande 2 jaren door de gemeente als door de provincie procesgeld beschikbaar gesteld. Ook voor 2021 is dit gewenst.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Tot dit taakveld behoren het verstrekken van (reis)documenten, verkiezingen en burgerzaken in het algemeen.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Geen bijzonderheden

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 0.1 Bestuur

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Uitvoering gebiedsprogramma	Nader te bepalen	2021

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Het Oude Raadhuis in Oud-Beijerland toekomstgericht verbouwen en daarmee bestaand erfgoed in stand houden, met trouwfunctie en bibliotheekfunctie en daarmee toegankelijk voor iedereen.	Uitvoering geven aan de verbouwing van het Oude Raadhuis waarvoor uit een eerdere aanbesteding is gebleken dat er niet voldoende middelen beschikbaar waren. Een nieuw budget is opgesteld op basis van de eerdere inschrijvingen en verwachte subsidie.	2021
2	Het realiseren van een aanbouw aan het Oude Raadhuis om de bibliotheekfunctie een goede plek te kunnen geven in het Oude Raadhuis.	Na bezwaren van bewoners is het oorspronkelijke ontwerp ingetrokken en ligt er een nieuw ontwerp waar de monumentencommissie zich positief over heeft uitgesproken.	2021
3	Vastgoed op orde	Opstellen integraal accommodatieplan	2021
4	Renovatie Swaensvoet	Renovatie	2021
6	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed	Opstellen MJOP's met verduurzamingsopgave	2021

Wat mag het kosten

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Proj01	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Verhoging investeringskrediet met € 0,9 mln ten behoeve van verbouwing en aanbouw Oude Raadhuis Oud-Beijerland	0	-66	-66	-66
Eindtotaal			0	-66	-66	-66

Investeringen:

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen opgenomen in het jaar waarin de investering wordt uitgevoerd. De afschrijvingslasten van deze investering(en) zijn reeds verwerkt in bovenstaande tabel (exploitatie).

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Proj01	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Verhoging investeringskrediet met € 0,9 mln ten behoeve van verbouwing en aanbouw Oude Raadhuis Oud-Beijerland	849	0	0	0
Eindtotaal			849	0	0	0

2.2 Programma 1 Veiligheid

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer, openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Wat gebeurt er om ons heen?

De Coronacrisis en de bestrijding daarvan hebben het gebruik van digitale systemen een enorme boost gegeven. Daarnaast was al enige tijd een ontwikkeling gaande dat de belangrijkste systemen meer en meer digitaal werden vorm gegeven.

Dit maakt dat de aandacht voor digitale veiligheid en cybercrime nog meer op de voorgrond is gekomen. Cybercrime is slecht zichtbaar en tastbaar, maar kan - gelet op onze afhankelijkheid van de systemen - meer en meer ontwrichtend zijn. Het vormt een serieus risico voor bedrijven, inwoners en instellingen. Het verspreiden van fake news en het gevoel zich grenzeloos te kunnen uiten op social media maken dat er sprake is van een parallelle maatschappij, waarin strafbaar gestelde gedragingen niet of nauwelijks worden aangepakt. Dit voedt ook het wantrouwen in een digitale samenleving.

Hoewel de aantallen van de meer traditionele vormen van criminaliteit nog steeds relatief laag zijn, vragen zij blijvende aandacht. Het zichtbaar maken van onzichtbare en ondermijnende criminaliteit heeft door landelijke investeringsgelden verhoogde urgentie gekregen. Hierin worden door het beter benutten van informatiebronnen en het uitwisselen van gegevens tussen verschillende partijen grotere stappen gezet.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Tot dit taakveld behoren brandweezorg, preventieve maatregelen voor de fysieke veiligheid en rampenbestrijding.

Geen bijzonderheden

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid.

Nieuw beleid

Veiligheid, leefbaarheid, gezondheid garanderen tijdens evenementen in de openbare ruimte

Beleid schrijven, visie uitwerken, procesbegeleiding, deskundigheid op het gebied van geluid, vormgeving beleid en locatieprofielen, duurzaamheid.

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Evenementenbeleid	Opstellen van beleid waarbij de visie en uitgangspunten van de gemeente Hoeksche Waard uitgewerkt worden. Inzichtelijk maken welke locaties geschikt zijn voor evenementen.	2021

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
IV03	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Evenementenbeleid	-75	0	0	0
Eindtotaal			-75	0	0	0

Investerings:

In deze Perspectiefnota worden op dit programma geen extra investeringen aangevraagd.

2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte

Tot het programma Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimten behoren de taakvelden verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, economische havens en waterwegen, openbaar vervoer, wegen, openbaar groen, riolering, afval, begraafplaatsen en crematoria.

Wat gebeurt er om ons heen?

Door de coronacrisis zien we dat de potentiële investeringsbudgetten voor mobiliteitsvraagstukken bij de hogere overheden onder druk komen te staan. Voor de Hoeksche Waard met een stevige bereikbaarheidsopgave is dat een potentieel risico. Des te belangrijker om de aanwezige ambitieuze mobiliteitsagenda en bijbehorende investeringsbudgetten veilig te stellen en om te zetten in concrete realisatieprojecten.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Overlast tijdens de renovatie Heinenoordtunnel in 2023 en 2024 minimaliseren.

Samen met RWS, PZH en WSHD een maatregelenpakket realiseren.

Beheren van de diverse onderdelen van water gerelateerde objecten op kwaliteitsniveau B in de periode 2021 tot en met 2024.

Wegen

De kwaliteit van de wegen zijn in beeld gebracht in 2019. Het algemene kwaliteitsbeeld voldoet op dit moment niet. Om minimaal op het gewenste kwaliteitsniveau B te komen, zijn extra investeringen nodig. Het bestuur kan een keuze maken om dit versneld uit voeren of dit over een langere termijn te spreiden.

In de periode 2021 – 2025 worden aan diverse wegen binnen de gemeente -en die in eigendom zijn van de gemeente- integraal onderhoud en reconstructies uitgevoerd om weer op kwaliteitsniveau B te komen. Ook wordt met het vervangen van het riool opgetrokken, om gelijktijdig met het vervangen van het riool de kwaliteit van de wegen op te waarderen.

Openbare Verlichting

Het wegwerken van vervangingsachterstanden in de openbare verlichting. Daarnaast zetten we in op energiezuinige LED- verlichting. In de periode 2021-2023 vervangen we 1535 stuks oude masten en 5224 stuks armaturen.

Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair

Het algemene kwaliteitsbeeld voldoet op dit moment niet. Om minimaal op het gewenste kwaliteitsniveau B te komen zijn extra investeringen nodig. Het onderhoud van het domein wordt op orde gebracht volgens het kwaliteitsniveau B.

Duurzaam veilig

Wegen die in aanmerking komen voor groot onderhoud gelijk integraal inrichten in het kader van Duurzaam Veilig zodat duurzaam veilige inrichting een extra boost krijgt.

Nieuw beleid

Realiseren van het programma Mobiliteit

De positieve samenwerking met provincie Zuid-Holland, waterschap Hollandse Delta en Rijkswaterstaat leidt de komende jaren tot de uitvoering van een groot aantal projecten en activiteiten. Dit is goed voor de bereikbaarheid van de Hoeksche Waard, maar geeft ook de werkgelegenheid in deze coronaperiode een impuls. Voor de ondersteuning van de projecten en activiteiten wordt een extra formatieplaats binnen het team Verkeer gevraagd.

Taakveld 2.2 Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Realiseren van extra parkeergelegenheid, in met name oude wijken

In het verleden is met andere (lagere) parkeercijfers gerekend en het autobezit per gezin is toegenomen. De extra financiële ruimte kan gebruikt worden om samen met bewoners, in het kader van burgerparticipatie, te bepalen waar extra parkeergelegenheid kan worden gerealiseerd

Taakveld 2.3 Recreatieve havens

Tot dit taakveld behoren havens voor de recreatieve scheepvaart.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Veilige en functionele havens

Wij willen in 2021 en volgende jaren het onderhoud van de door de gemeente beheerde havens op veilig en functioneel niveau brengen. Wij baseren ons op de geïnspecteerde onderhoudstoestand van kademuuren en damwanden langs onze havens.

Taakveld 2.4 Water

Tot dit taakveld behoren civiele kunstwerken (bruggen, steigers, etc.), waterbeheer (baggerwerkzaamheden, etc.) en beschoeiingen (oeverbescherming).

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Beheren van de diverse onderdelen van water gerelateerde objecten op onderhoudsniveau B in de periode 2021 tot en met 2024

Tevens voldoen aan het gestelde in de Keur en Legger van het waterschap Hollandse Delta in de periode 2021 tot en met 2024.

Wij beheren bruggen, steigers, vlonders, beschoeiingen en andere civiele kunstwerken op onderhoudsniveau B (basis).

Voor de bruggen, steigers en andere civiele objecten zorgen wij dat ze veilig en schoon zijn en geen hinder veroorzaken voor de gebruikers.

Voor beschoeiingen zorgen wij dat ze in een dusdanige staat van onderhoud zijn dat er geen gevaarlijke situaties (verzakkingen, bezwijken constructies) en/of schade aan eigendommen van derden ontstaan.

Voor de gemeentelijke watergangen zorgen wij dat ze aan het gestelde eisen van de Keur en Legger van het waterschap Hollandse Delta voldoen, door het uitvoeren van planmatige baggerwerkzaamheden.

Taakveld 2.5 Openbaar vervoer

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Nachtbus Hoeksche Waard

In 2020 voerden wij een proef uit met uitbreiding van de Nachtbus Hoeksche Waard met een extra lijn voor de oostelijke kernen en het doortrekken van de westelijke lijn. We blijven de beide nachtbussen aanbieden. In 2024 kijken we of de nachtbus structureel kan worden opgenomen binnen de nieuwe concessie HWGO.

Taakveld 5.7 Openbaar Groen en (openlucht) recreatie

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van openbaar groen en bijbehorende (omvangrijke) infrastructuurle voorzieningen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Groen: Ecologie beschermen

Er is een sterke bestuurlijke wens om ecologie te beschermen in renovatie- en beheerprocessen openbare ruimte.

Optimaliseren recreatieve verbindingen over water

Het doel is het verder versterken en professionaliseren van de waterverbinding rondom de Hoeksche Waard. Het is belangrijk om een professionaliseringslag te maken als het gaat om de verbindingen over het water (deltapontjes, expeditie Haringvliet). Allereerst met het oog op het groot onderhoud aan de Heinenoordtunnel. Denk hierbij aan o.a. eventueel uitbreiden van routes en dienstregelingen. Daarnaast staan de verdienmodellen van de veerverbindingen onder druk in verband met de coronacrisis. Ook trekt de provincie zich terug als financier van verbinding over het water zoals Expeditie Haringvliet. Daarnaast is er de ambitie van NLDelta om de verbinding over het water te versterken in het gebied en is er met name aandacht voor de stad – platteland verbinding. Om deze ambities te realiseren is meer budget nodig dan op dit moment beschikbaar is. Zo kan het netwerk van waterverbindingen behouden en geoptimaliseerd worden voor gemeente Hoeksche Waard.

Taakveld 7.2 Riolering

Tot dit taakveld behoren maatregelen met betrekking tot de riolering.

Geen bijzonderheden

Taakveld 7.3 Afval

Tot dit taakveld behoren maatregelen met betrekking tot de afvalinzameling.

Geen bijzonderheden

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van begraafplaatsen.

Nieuwe ontwikkelingen/beleid

Onderzoeken historische waarde graven en monumenten

In 2021 onderzoeken we welke graven en monumenten op de gemeentelijke begraafplaatsen historisch van waarde kunnen zijn. Hiermee krijgen we inzicht in het aantal en de kosten voor behoud. De financiële gevolgen komen in beeld bij de perspectiefnota 2022.

Werken aan een geharmoniseerd begraafplaatsenbeleid

Deze doelstelling komt voort uit uw wens dit inzichtelijk te krijgen bij de richtinggevende uitspraken voor het nieuwe begraafbeleid.

Op dit moment zijn nog niet alle financiële gevolgen van de huidige situatie in verhouding tot de nieuwe beleidslijn in beeld. Er is naar schatting een toename van de structurele lasten van ca € 185.000 te voorzien voor de maatregelen die voortvloeien uit het geharmoniseerde beleid.

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Overlast minimaliseren renovatie Heinenoordtunnel	Maatregelenpakket realiseren	2021/2022
2	Beheer civiele kunstwerken (bruggen, steigers, e.d.) op orde 2021-2024	Uitvoeren onderhoudsmaatregelen en vervangen civiele kunstwerken.	2021-2024
3	Wegwerken van vervangingsachterstanden in het domein Openbare verlichting.	Uitvoeren onderhoudsmaatregelen en vervangen openbare verlichting.	2021/2022/2023
4	Het op orde brengen van achterstanden in het domein Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair.	Uitvoeren onderhoudsmaatregelen en vervangen objecten via een dorps en wijksgewijze aanpak.	2021/2022/2023
5	Realiseren programmamobiliteit	Extra uitvoeringscapaciteit binnen team verkeer	2021 ev
6	Duurzaam Veilig	Wegen die in aanmerking komen voor groot onderhoud gelijktijdig inrichten conform het concept Duurzaam Veilig om zo werk met werk te maken.	2021 ev.

Taakveld 2.3 Recreatieve havens

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Realiseren beheer havens op orde	Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen	2021 e.v.
2	Realiseren beheer havens op orde	Realiseren van vervangingen	2021 e.v.

Taakveld 2.4 Water

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Gemeentelijke watergangen voldoen aan de gestelde eisen van het waterschap Hollandse Delta (Legger en Keur)	Uitvoeren onderhoudsmaatregelen schouwjaar 2021 tot en met 2024	2021-2024
2	Beheer gemeentelijke beschoeiingen (oeverbescherming) op orde	Vervangen gemeentelijke beschoeiingen	2021-2024

Taakveld 2.5 Openbaar vervoer

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Aanbieden nachtbus Hoeksche Waard (oostelijke én westelijke kernen)	Financiële bijdrage aan vervoerder Connexion	2021-2023

Taakveld 5.7 Openbaar Groen en (openlucht) recreatie

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Het verder versterken en professionaliseren van de waterverbinding rondom de Hoeksche Waard.	In overleg met de exploitanten en met de regiogemeenten verdere invulling geven aan verbindingen over water.	2021 e.v.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Inzicht in de historisch waardevolle graven en monumenten inclusief kosten voor behoud	Onderzoek naar historisch waardevolle graven en monumenten op de gemeentelijke begraafplaatsen	2021

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Inhaalslag openbare ruimte*	2.1 Verkeer en vervoer	Vervallen van de mutaties reserves vanwege het vrijvallen van de reserve openbaar gebied	-40	160	160	160
		Vrijval reserve openbaar gebied ten gunste van exploitatie	3.800	0	0	0
		Storting van vrijgeval len reserve ten gunste van Algemene reserve	-3.800	0	0	0
			De kosten voor de inhaalslag openbaar ruimte naar niveau B	0	-111	-299
	2.3 Recreatieve havens	De kosten voor de inhaalslag openbaar ruimte naar niveau B	0	-51	-102	-102
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	De kosten voor de inhaalslag openbaar ruimte naar niveau B	0	-10	-33	-33
Totaal Inhaalslag openbare ruimte*			-40	-11	-274	-443
BBOR07	2.5 Openbaar vervoer	Nachtbus Hoeksche Waard	-100	-100	-100	0
Totaal BBOR07			-100	-100	-100	0
BBOR08	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Onderzoek naar historisch waardevolle graven en monumenten op de gemeentelijke begraafplaatsen	-25	0	0	0
Totaal BBOR08			-25	0	0	0

(bedragen x €1.000)

BBOR05	2.1 Verkeer en vervoer	Maatregelen verkeersveiligheid Duurzaam Veilig	-50	-50	0	0
Totaal BBOR05			-50	-50	0	0
Str02	2.1 Verkeer en vervoer	Bijdrage gemeente aan maatregelenpakket renovatie Heinoordtunnel	0	-29	-59	-59
Totaal Str02			0	-29	-59	-59
Ond01	2.5 Openbaar vervoer	Waterverbindingen: In de vaart houden van een tweetal pontjes (heicondias en Liquenda II) en professionaliseren van de vaarverbindingen	-75	-75	-75	-50
Totaal Ond01			-75	-75	-75	-50
BBOR10	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Harmonisatie begraafplaatsen: aanvullende maatregelen	-185	-185	-185	-185
Totaal BBOR10			-185	-185	-185	-185
Onderhoud openbare ruimte op niveau B	2.1 Verkeer en vervoer	Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Wegen (onderhoud)	500	482	-11	-45
		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair (onderhoud)	-148	-148	-148	-148
		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Openbare verlichting (onderhoud)	-47	-47	-47	-47
		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Vervallen budget civiele kunstwerken (bruggen, steigers, ed) (onderhoud)	146	146	146	146
	2.2 Parkeren	Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Parkeren (onderhoud)	-50	-50	-50	-50
	2.3 Recreatieve havens	Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Havens algemeen	-245	-112	-112	-112
	2.4 Economische havens en waterwegen	Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Openbaar water, duurzame goederen en diensten (baggeren)	-391	-391	-391	-391
		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Vervallen budgetten beschoeiingen	229	229	229	229
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Openbaar groen	-825	-825	-825	-825
		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Hondenspeelplaats (onderhoud)	-50	-50	-50	-50
		Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Vervallen budget onderhoud speelvoorzieningen	104	104	104	104
Totaal Onderhoud openbare ruimte op			-777	-662	-1.155	-1.189
Eindtotaal			-1.252	-1.113	-1.048	-1.026

* In totaliteit wordt voor de inhaalslag openbare ruimte € 18,4 mln geïnvesteerd over jaarschijven 2021 tm 2024

Investerings:

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen opgenomen in het jaar waarin de investering wordt uitgevoerd. De afschrijvingslasten van deze investering(en) zijn reeds verwerkt in bovenstaande tabel (exploitatie).

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Inhaalslag openbare ruimte*	2.1 Verkeer en vervoer	De kosten voor de inhaalslag openbaar ruimte naar niveau B	2.939	5.119	4.779	1.000
	2.3 Recreatieve havens	De kosten voor de inhaalslag openbaar ruimte naar niveau B	2.040	2.040	0	0
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	De kosten voor de inhaalslag openbaar ruimte naar niveau B	150	350	0	0
Totaal Inhaalslag openbare ruimte*			5.128	7.509	4.779	1.000
Str02	2.1 Verkeer en vervoer	Bijdrage gemeente aan maatregelenpakket renovatie Heinenoordtunnel	1.175	1.175	0	0
Totaal Str02			1.175	1.175	0	0
Eindtotaal			6.303	8.684	4.779	1.000

* In totaliteit wordt voor de inhaalslag openbare ruimte € 18,4 mln geïnvesteerd over jaarschijven 2021 tm 2024

2.4 Programma 3 Economie

Tot het programma Economie horen de taakvelden economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie.

Wat gebeurt er om ons heen?

Algemeen

Coronacrisis

De ingrijpende maatregelen die door de overheid zijn genomen tegen de verdere verspreiding van het coronavirus zijn nodig, maar raken veel ondernemers en verenigingen direct of indirect in hun bedrijfsvoering. Een recessie is onvermijdelijk ondanks alle Europese, landelijke en lokale regelingen. De lengte en diepte van de recessie zijn nog lastig voorspelbaar. Het is belangrijk om de bedrijvigheid, de maatschappelijke structuren en de werkgelegenheid binnen de Hoeksche Waard zo veel mogelijk in stand te houden en hierop waar nodig het beleid aan te passen.

Het samenwerkingsverband Zuid-Hollandse Delta (gemeente Hoeksche Waard, Goeree-Overflakkee en de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis, Nissewaard en Westvoorne (Voorne Putten)) en het Rijk sluiten een regiodeal. Met deze deal investeert het Rijk € 7,5 miljoen in het versterken en verbeteren van de kwaliteit van leven, werken en wonen in de regio. In de Zuid-Hollandse Delta werken de gemeenten op de eilanden Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en Voorne-Putten samen aan een aantal grote opgaven.

Regionale samenwerking

De Zuid-Hollandse Delta is een nieuw en innovatief samenwerkingsverband dat bestaat uit 3 eilanden, 6 gemeenten. Het is strategisch gelegen tussen de Rotterdamse havens in het noorden en Antwerpen in het zuiden. De aangevraagde regiodeal is door het rijk gehonoreerd met een rijksbijdrage van voorlopig 7,5 miljoen. Langs de lijnen van agrifood, toerisme en recreatie, duurzaamheid en de arbeidsmarkt wordt de samenwerking met betrokken partijen verder uitgewerkt. De regionale samenwerking geeft richting en vraagt focus op de inzet en investeringen voor de komende periode. Een sterke regio biedt kansen voor lokale groei.

Foodlab

In samenwerking met (agrarisch) ondernemers, scholen, maatschappelijke partners en andere overheden is gemeente Hoeksche Waard onder de projectnaam Roadmap to Foodlab een interactief proces gestart om de ambities en de doelstellingen van het Foodlab Hoeksche Waard te formuleren. De samenwerking is geborgd in een klankbordgroep. De afgelopen maanden zijn langs 3 programmalijnen werksessies georganiseerd waarin met bijdrage van partijen van binnen en buiten de Hoeksche Waard het Foodlab als programma is uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in een eerste uitwerking van wat het Foodlab kan zijn en wat er nodig en mogelijk is om het Foodlab verder te brengen.

In de beginfase heeft de gemeente een regisserende rol om de samenwerking tussen de partijen/organisaties die direct of indirect betrokken zijn bij Roadmap to Foodlab vast te houden en verder uit te bouwen tot een samenwerkingsplatform. Ook worden na afronding van de eerste fase van de procesaanpak gezamenlijk de eerste activiteiten uitgevoerd om het Foodlab handen en voeten te geven.

Voor de inspanningen die hier mee gemeoid zijn wordt budget aangevraagd. Gezien de status van de uitwerking op moment van schrijven is het nog niet mogelijk om de benodigde middelen te concretiseren.

Wat willen we bereiken?

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid**Taakveld 3.1 Economische ontwikkelingen**

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid om de economische bedrijvigheid te versterken.

Foodlab

De samenwerking tussen (agrarisch) ondernemers, scholen, maatschappelijke partners en andere overheden die met de Roadmap to Foodlab rondom de thema's agri en food tot stand is gekomen borgen en verder uitbreiden door gezamenlijk projecten/initiatieven voor het Foodlab Hoeksche Waard in uitvoering te brengen.

Gastheerschap

Behouden en verbeteren van gastheerschap als een belangrijk anker voor een bloeiende vrijetijdseconomie en gebiedsmarketing Hoeksche Waard. De bezoekers doen hier inspiratie op over wat er te doen en te beleven valt in de Hoeksche Waard. Het gastheerschap neemt een actieve rol in in het onderdeel recreatieve en toeristische gebiedspromotie. Door de vestiging van het gastheerschap in 2020/2021 in het oude raadhuis, samen met de bibliotheek, ontstaat hier een inspiratiepunt. Het oude raadhuis ademt historie en trekt als een magneet bezoekers aan. Nieuwsgierige gasten worden krijgen een gastvriendelijk ontvangst op eigentijdse wijze.

Professionaliseren bijdragen ondernemersnetwerken

Vanuit team Ondernemen is er de behoefte om bijdragen vanuit de gemeente aan de ondernemersverenigingen, -netwerken of andere zakelijke samenwerkingsverbanden, te professionaliseren. Dit betekent het opzetten van een ondernemersfonds voor een bijdrage aan bijvoorbeeld netwerkactiviteiten, evenementen of andere zaken.

Nieuw beleid**Vitale regionale arbeidsmarkt**

Bij banengroei, in lijn met het verwachte landelijke gemiddelde, zijn er in 2030 in de Hoeksche Waard 4.500 moeilijk vervulbare vacatures.. Dit zijn met name banen in de zorg, techniek en ICT op Mbo-3 en Mbo-4 niveau. Gevolg van het niet vervullen van deze vacatures is een grote druk op voorzieningen en een bedreiging van de leefbaarheid en het economisch en sociaal klimaat. Grote technologische en maatschappelijke ontwikkelingen zoals de energietransitie, circulaire economie en digitalisering veranderen de structuur van de arbeidsmarkt en stellen andere eisen aan professionals op alle niveaus. Dit maakt een andere manier van leren en opleiden noodzakelijk. De arbeidsmarktagenda bevat concrete acties die de gemeente samen met haar partners gaat oppakken.

Economisch sterker uit de coronacrisis komen

Het is belangrijk om de bedrijvigheid, de maatschappelijke structuren en de werkgelegenheid binnen de Hoeksche Waard zo veel mogelijk in stand te houden. De ondernemers en verenigingen hebben hierin natuurlijk een eigen verantwoordelijkheid. De impact van deze crisis is echter groot en de ondernemers en verenigingen kunnen het niet alleen. Daarom is het belangrijk samen de schouders eronder te zetten en te kijken waar we elkaar kunnen steunen om uiteindelijk sterker uit deze crisis te komen. Het voorstel is om een nood/innovatiefonds op te zetten voor ondernemers en verenigingen. Het uitgangspunt is om dit fonds in te zetten voor gezamenlijke initiatieven die de lokale economie en de non-profit sector ondersteunen.

Regiodeal

De Zuid-Hollandse Delta is een nieuw en innovatief samenwerkingsverband dat bestaat uit 3 eilanden, 6 gemeenten. Het is strategisch gelegen tussen de Rotterdamse havens in het noorden en Antwerpen in het zuiden. De gemeenten Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Hoeksche Waard, Nissewaard en Westvoorne tellen gezamenlijk rond de 300.000 inwoners en hebben een werkzame beroepsbevolking van circa 150.000 mensen. De Delta heeft een gezamenlijk BRP van ongeveer € 6 miljard en de regionale economie blinkt vooral uit op het gebied van agrifood, duurzame industrie, logistiek, handel, toerisme en recreatie. Het gebied wordt gekenmerkt door een landschappelijk karakter vlakbij de stedelijke omgeving. De Natura2000-gebieden Voordelta en Haringvliet bieden een unieke getijdennatuur met een rijke biodiversiteit. Om duurzaam en innovatief te groeien wil Zuid-Hollandse Delta de economische structuur versterken en het woon- en leefklimaat verbeteren.

Doorontwikkelen van het agrarisch natuurbeheer in de Hoeksche Waard

Het Corporatief Collectief Hoeksche Waard (CCHW) is internationaal koploper op het gebied van agrarisch natuurbeheer en de ontwikkeling van een regionaal netwerk van bloemrijke akkerranden. Het CCHW is vooruitstrevend in hoe zij door cofinanciering (publiek en privaat geld) de initiatieven financiert.

Agrarisch natuurbeheer en de ontwikkeling van een regionaal netwerk van bloemrijke akkerranden dragen bij aan onze beleidsdoelstellingen voor het Foodlab Hoeksche Waard, biodiversiteit, de ontwikkeling van recreatieve verbindingen in de gemeente en gebiedsmarketing.

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.

Geen bijzonderheden

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Tot dit taakveld behoort de ondersteuning die gericht is op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt).

Geen bijzonderheden

Taakveld 3.4 Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het op de kaart zetten van de gemeente.

Geen bijzonderheden

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 3.1 Economische ontwikkelingen

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Het behouden van het gastheerschap (mogelijk VVV) en het opzetten van een inspiratiepunt in Oud-Beijerland is een stap om de regio op de kaart te zetten en te bouwen aan een sterke Hoeksche Waard profilering op het gebied van recreatie en toerisme. Het vergroten van het toeristisch-recreatieve en aanbod in het centrum van Oud-Beijerland.	De gemeente ziet het als taak om lokale samenwerking op het toeristische vlak aan te jagen en waar mogelijk te faciliteren door extra te investeren en te bouwen aan een betere toeristische en recreatieve bekendheid van Oud-Beijerland en de Hoeksche Waard. Gastheerschap nieuwe vorm: levert een actieve bijdrage aan de toekomstige plannen van de gebiedsmarketing van de gemeente Hoeksche Waard;vervult de rol van gastheer voor toeristen en	2021

	• Verbetert de zichtbaarheid van het gastheerschap. • Het vergroten van de toeristische aantrekkingskracht van het centrum door het toevoegen van cultuur. • Het aanjagen van recreatief winkelen.	bezoekers; • ondersteunt in de uitvoering van gebiedspromotie zoals deelname aan beurzen, opzetten van brochures, beheren website • heeft een verbindende rol richting de ondernemers om samenwerkingen aan te jagen op het recreatieve en toeristisch gebied.	
2	Borgen en verder uitbreiden van de samenwerking Foodlab Hoeksche Waard	• Ontwikkelen van een (digitaal) platform waarop de programmagedachte van het Foodlab tot uiting komt	2021 e.v.
3	Het versterken en investeren in de samenwerking en verbinding tussen lokale ondernemers in de gemeente Hoeksche.	• Het mede aanjagen van netwerkbijeenkomsten die de samenwerking tussen lokale ondernemers in de gehele gemeente versterkt; • Het versterken van de verbanden en relaties tussen de profitsector, non-profit en not-for-profit sectoren • Het versterken van het economische vestigingsklimaat van gemeente Hoeksche Waard waarbij kenniscirculatie tussen midden- en klein bedrijf en kennisinstellingen een uitgangspunt is.	2021
4	Behouden en aantrekken jongeren	Innovatie-award, filmpjes over beroepen in de Hoeksche Waard voor jongeren	2021 - 2023
5	Beperken uitgaande pendel	Onderzoek mogelijkheden deelvervoer	2023
6	Veerkrachtige lokale arbeidsmarkt	Inspiratiesessies over leven lang leren en ontwikkelen voor bedrijven	2022 en 2023
7	Betere aansluiting onderwijs en bedrijfsleven	2 smarthubs	2021 - 2023
8	Beperken uitgaande pendel	Onderzoek samenstelling uitgaande pendel	2021
9	Actieplan economische gevolgen coronacrisis met als doel: Sterker uit de crisis komen in de Hoeksche Waard: • Steun te bieden aan lokale bedrijvigheid • Werkgelegenheid zoveel mogelijk te behouden • Het maatschappelijk/verenigingsleven in stand te houden	Een stevige aanpak op te zetten, in nauwe samenwerking met ondernemend Hoeksche Waard (Triple Helix), om op de korte en middellange termijn de economische gevolgen van het coronavirus zo goed mogelijk aan te pakken. • liquiditeitsoverbrugging, • impuls lokale marketing (koop lokaal en korte keten), • Nood/innovatie fonds opzetten voor gezamenlijke initiatieven die de lokale economie en de non-profit sector ondersteunen • Economische agenda, opzetten in samenwerking Triple Helix, gericht op middellange en langere termijn, om de economische krimp te bestrijden en de negatieve gevolgen van de economische crisis te verminderen	2021 e.v.
10	Regiodeal is een krachtig samenwerkingsverband in de Zuid-Hollandse Delta. Door onze innovatieve parels te bundelen is het doel als regio boventrendmatig te groeien in agrifood, toerisme en recreatie, duurzaamheid en innovatie. En zo samen de economische structuur versterken en woon- en leefklimaat verbeteren voor 300.000	De eilanden Goeree Overflakkee, Voorne-Putten en Hoeksche Waard willen opgaven gezamenlijk aanpakken. We willen slimmer samenwerken: meer massa, meer verbinding, meer innovatie • Duurzaamheid: Waterstofregio (diverse toepassingen) Zuid-Hollandse Delta circulair (gesloten grondstofketens) • Recreatie en Toerisme: Verbinden recreatie en toerisme rondom Haringvliet en Natuur en	2021 e.v.

	inwoners en € 6 miljard BRP	beleving Noordzeekustzone • Agrifood: Bodemkwaliteit, capillaire werking, afvang CO2, verdienmodellen, Korte ketens en Netwerk Foodlabs • Arbeidsmarkt: Netwerk campussen (aansluiting O&A) Naar een mobiliteitscentrum (netwerk bedrijven)	
11	Doorontwikkeling van het agrarisch natuurbeheer in de Hoeksche Waard	Ondersteuning van het CCHW	2021 e.v.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Ond02	3.1 Economische ontwikkeling	Het behouden van het gastheerschap (mogelijk VVV) en het opzetten van een inspiratiepunt in Oud-Beijerland: Betreft bedrijfsvoering van de VVV (inclusief huur, personeel, e.d.) en het vormgeven van eigentijds gastheerschap.	-100	-100	-100	-100
Ond03	3.1 Economische ontwikkeling	Borgen en verder uitbreiden van de samenwerking Foodlab Hoeksche Waard	-50	-50	-50	-50
Ond05	3.1 Economische ontwikkeling	Ondernemersfonds: bijdrage vanuit de gemeente aan ondernemersactiviteiten (bijv. de OHW bijeenkomsten waar voormalige gemeenten bijdragen aan leverden, innovation award zhz, kennisbijeenkomsten, etc)	-25	-25	-25	-25
Ond06	3.1 Economische ontwikkeling	Uitvoeringsagenda vitale arbeidsmarkt	-135	-125	-155	0
Eindtotaal			-310	-300	-330	-175

Investeringen:

In deze Perspectiefnota worden op dit programma geen extra investeringen aangevraagd.

2.5 Programma 4 Onderwijs

Tot het programma Onderwijs behoren de taakvelden openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Wat gebeurt er om ons heen?

Algemeen

Geen nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor deze Perspectiefnota.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs

Onder dit taakveld vallen de bestuurskosten voor gemeenten die zelf het bestuur zijn, exclusief onderwijshuisvesting basisonderwijs (openbaar en bijzonder).

Geen bijzonderheden

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Onder dit taakveld vallen nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van het basisonderwijs (openbaar en bijzonder), voortgezet onderwijs (openbaar en bijzonder) en speciaal (voortgezet) onderwijs (openbaar).

Geen bijzonderheden

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen.

Geen bijzonderheden

Wat gaan we er voor doen?

Geen nieuwe activiteiten

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

In deze Perspectiefnota worden op dit programma geen extra budgetten aangevraagd.

Investerings:

In deze Perspectiefnota worden op dit programma geen extra investeringen aangevraagd.

2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Tot programma Sport, cultuur en recreatie behoren de taakvelden sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie, musea, cultureel erfgoed en media, subsidiebeleid en welzijnswerk.

Wat gebeurt er om ons heen?

Sportakkoord

Eind 2019 is het Sportakkoord Hoeksche Waard gesloten met Welzijn Hoeksche Waard, de Sportraad Hoeksche Waard en Hoeksche Waard Actief. Gezamenlijk coördineren we de uitvoering van 10 maatregelen, die er op gericht zijn om een positieve sportcultuur te creëren, jeugd vaardig in beweging te brengen, vitale sportaanbieders te hebben, een duurzame sportinfrastructuur te ontwikkelen en sport en bewegen voor iedereen bereikbaar te maken. In 2020 en 2021 worden de maatregelen uitgevoerd. Deze ontwikkeling sluit naadloos aan bij de ambitie om te komen tot een inclusieve samenleving.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om de professionele- en amateursport te stimuleren.

Geen bijzonderheden

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Zorgdragen voor een adequaat niveau van sportaccommodaties.

Vervanging kunstgrasvelden

De gemeente heeft op dit moment 5 kunstgrasvelden liggen waarvan de leeftijd 10 jaar is. Het gaat hierbij om de volgende velden:

- Voetbalvereniging NSVV, veld 2, Wilhelminastraat 1 in Numansdorp (opnieuw keuren voor maart 2021);
- Voetbalvereniging Strijen, veld 4, Sportlaan 10 in Strijen (opnieuw keuren voor maart 2021);
- Voetbalvereniging SHO, veld 2, Langeweg 18 in Oud-Beijerland (opnieuw keuren voor maart 2021);
- Voetbalvereniging SSS, veld 1, Jaap Kosterstraat 1a in Klaaswaal (opnieuw keuren voor maart 2021);
- Voetbalvereniging SHO, veld 1, Langeweg 18 in Oud-Beijerland (opnieuw keuren voor maart 2021).

Wij hebben vanuit de gemeente deze velden in het voorjaar van 2019 laten keuren en deze zijn toen voor 2 jaar goedgekeurd. We constateren echter dat ze door intensief gebruik richting einde levensduur gaan (een gemiddelde technische levensduur van een kunstgrasveld is ca. 10 jaar, uiteraard afhankelijk van de bespelingsintensiteit en het uitgevoerde cyclisch onderhoud). Dit

betekent dat we mogelijk volgend jaar – afhankelijk van nieuwe inspectieresultaten - moeten gaan starten met de vervanging van deze 5 velden, om te kunnen garanderen dat er in seizoen 2021-2022 op de velden kan worden gespeeld.

Harmonisatie buitensportaccommodaties

Wij trekken het beleid ten aanzien van de buitensportaccommodatie gelijk. Dit project is gestart in 2020 en loopt door in 2021. Dit betreft harmonisatie van eigendom, tarieven en beheerafspraken. Tarieven en beheerafspraken kunnen mogelijk budgetneutraal worden geharmoniseerd, eigendommen waarschijnlijk niet.

Investerings buitensportaccommodaties

Daarnaast willen we dat ook tot de tijd dat er nieuw beleid is, de kwaliteit en kwantiteit van het aanbod van de sportaccommodaties aansluit op de behoefte. Verschillende verenigingen hebben een investeringsbehoefte, waar nog afspraken van de voormalige gemeente over zijn gemaakt. Om deze te realiseren is een investering nodig.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Tot dit taakveld behoren activiteiten om beeldende kunst, literatuur, muziek, dans en toneel te bevorderen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Beleidsuitgangspunten realiseren aan de hand van de uitvoeringsagenda van de Cultuurnota (taakveld 5.3+5.4)

Cultuur is een van de speerpunten van gemeente Hoeksche Waard. Met de cultuurnota en de uitvoeringsagenda hebben we de richting en de uitvoering voor de cultuurplanperiode 2021-2024 vastgelegd. Deze nota geeft een analyse van de ontwikkelingen in het culturele veld en bevat een inventarisatie van de huidige stand van zaken in de Hoeksche Waard. Daarnaast geeft deze nota een visie en beleidsacties weer, die nodig zijn om in te spelen op de geanalyseerde ontwikkelingen en de harmonisatie van beleidskeuzes.

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Zorgdragen voor een adequaat niveau van sportaccommodaties	5 kunstgrasvelden voetbal vervangen Investerings in buitensportaccommodaties: Verzoek investeringsbijdrage Hockey Club HW Capaciteitstekort Zinkwegse Boys Verzoek gewijzigde voorwaarden voor de aanleg van kunstgras bij Korbatjo	2021
2	Harmonisatie beleid buitensportaccommodaties:	Harmonisatie van afspraken m.b.t. eigendom, tarieven en beheer.	2021

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Versterken van de samenwerking in het culturele veld	Aanvullende rol Dok-C	2021-2024
2		Inzet cultuurcoach	2021-2024
3		Versterken van de ketens	2021-2024
4	Kinderen laten profiteren van goed cultuuronderwijs	Verhogen matchingbijdrage CmK	2021-2024
5		Urenuitbreiding coördinatie CmK	2021-2024
6		Inzet museumbus	2021-2024
7		Meer muziek in de klas verbinden aan CmK	2021-2024
8	Subsidies voor Kunst en Cultuur op een uniforme wijze toekennen en verstrekken	Harmonisatie uitvoeringsregels kunst en cultuur Projectsubsidies schone kunsten	2021-2024
9	Leesvaardigheid in basisonderwijs stimuleren	Pilot leesconsulenten	2021-2023
10	Basis dienstverlening bibliotheekwerk garanderen	Financiering basisdienstverlening bibliotheekwerk op orde brengen	2021-2024

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
			2021	2022	2023	2024
Sportvelden	5.2 Sportaccommodaties	Maatregelen ivm capaciteitstekort Zinkwegse Boys, kunstgras	0	-33	-33	-33
		Verzoek gewijzigde voorwaarden voor de aanleg van kunstgras bij Korbatjo in Oud Beijerland.	0	-15	-15	-15
		Inzetten bestaande investeringskrediet voormalige gemeente Oud Beijerland voor de aanleg van een kunstgrasveld voor Korbatjo en maatregelen ivm capaciteitstekort Zinkwegse Boys, kunstgras	0	19	19	19
		Vervanging kunstgrasvelden: T opslag kunstgrasveld SSS sportcomplex Klaaswaal (na afboeking boekwaarde bestaande veld in 2020)	-74	-6	-6	-6
		Vervanging kunstgrasvelden: T opslag kunstgrasveld NSVV veld 2 sportcomplex Numansdorp vervangen (na afboeking boekwaarde oude veld)	-69	-7	-7	-7
		Vervanging kunstgrasvelden: T opslag kunstgrasveld VV Strijen vervangen (na afboeking boekwaarde bestaande veld)	-40	-10	-10	-10
		Vervanging kunstgrasvelden: T opslag kunstgrasveld SHO veld 1 sportcomplex Oud-Beijerland vervangen (na afboeking boekwaarde bestaande veld)	-56	-9	-9	-9
		Vervanging kunstgrasvelden: T opslag kunstgrasveld SHO veld 2 sportcomplex Oud-Beijerland vervangen (na afboeking boekwaarde bestaande veld)	-62	-8	-8	-8
Totaal Sportvelden*			-301	-70	-70	-70

(bedragen x €1.000)

P&L13	5.2 Sportaccommodaties	Harmonisatie buitensport, kosten implementatie	-50	-50	-50	0
Totaal P&L13*			-50	-50	-50	0
P&L01	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Bestemmingsreserve Uitvoeringsagenda cultuur	-370	0	0	0
Totaal P&L01*			-370	0	0	0
Onderhoud openbare ruimte op niveau B	5.2 Sportaccommodaties	Onderhoud openbare ruimte op niveau B: Buitensport (onderhoud)	-20	-20	-20	-20
Totaal Onderhoud openbare ruimte op niveau B*			-20	-20	-20	-20
Eindtotaal			-741	-140	-140	-90

* Betreft het deel dat betrekking heeft op programma 5. Overig deel van het voorstel is opgenomen onder programma 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte

Investerings:

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen opgenomen in het jaar waarin de investering wordt uitgevoerd. De afschrijvingslasten van deze investering(en) zijn reeds verwerkt in bovenstaande tabel (exploitatie).

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Sportvelden	5.2 Sportaccommodaties	Maatregel en ivm capaciteitstekort Zinkwegse Boys, kunstgras	500	0	0	0
		Verzoek gewijzigde voorwaarden voor de aanleg van kunstgras bij Korbatjo in Oud Beijerland.	220	0	0	0
		Inzetten bestaande investeringskrediet voormalige gemeente Oud Beijerland voor de aanleg van een kunstgrasveld voor Korbatjo en maatregel en ivm capaciteitstekort Zinkwegse Boys, kunstgras	-280	0	0	0
		Vervanging kunstgrasvelden: Toplaag kunstgrasveld SSS sportcomplex Klaaswaal (na afboeking boekwaarde bestaande veld in 2020)	275	0	0	0
		Vervanging kunstgrasveld: Toplaag kunstgrasveld NSVV veld 2 sportcomplex Numansdorp vervangen (na afboeking boekwaarde oude veld)	275	0	0	0
		Vervanging kunstgrasveld: Toplaag kunstgrasveld VV Strijen vervangen (na afboeking boekwaarde bestaande veld)	275	0	0	0
		Vervanging kunstgrasveld: Toplaag kunstgrasveld SHO veld 1 sportcomplex Oud-Beijerland vervangen (na afboeking boekwaarde bestaande veld)	275	0	0	0
		Vervanging kunstgrasveld: Toplaag kunstgrasveld SHO veld 2 sportcomplex Oud-Beijerland vervangen (na afboeking boekwaarde bestaande veld)	275	0	0	0
Eindtotaal			1.815	0	0	0

2.7 Programma 6 Sociaal Domein

Tot het programma Sociaal domein behoren de taakvelden samenkracht en inwonersparticipatie, wijkteams, inkomensregelingen, begeleide participatie, arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen (Wmo), maatwerkdienstverlening 18+, maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18+ en geëscaleerde zorg 18-.

Wat gebeurt er om ons heen?

Coronacrisis

De huidige samenleving is complex. Het grootste deel van de inwoners redt het ofwel zelfstandig, ofwel met hulp van hun sociale netwerk. Anderen zijn niet goed in staat om voor zichzelf te zorgen en hebben meer hulp nodig. Inwoners die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen, hebben vaak met (meerdere) dienstverleners vanuit verschillende organisaties te maken. Deze dienstverleners werken vanuit hun eigen organisatie. De werkwijzen en systemen van deze organisaties en professionals zijn (veelal) niet op elkaar afgestemd. De inwoners en professionals ervaren dit als belemmerend en ook extra belastend juist in een situatie waarin ze al kwetsbaar zijn. Bovendien leiden deze inefficiënties tot kwaliteitsverlies en hogere zorgkosten. Dit was al de situatie voor de coronacrisis uitbraak, de crisis heeft de noodzaak om tot verbeteringen te komen sterk vergroot.

De coronacrisis dwingt onze samenleving tot een langdurige pauze en maakt ongekende ingrepen en veranderingen noodzakelijk. Het is onvermijdelijk dat er veel menselijk leed is en maatschappelijke schade ontstaat. Als gemeente worden wij direct met de effecten van de crisis geconfronteerd. Het aantal kwetsbare inwoners dat zich niet zonder hulp van de overheid kan redden, neemt onvermijdelijk toe. Verder vallen sommige ontwikkelingen hierdoor (al dan niet tijdelijk) stil. Op andere terreinen zien we (tekenen van) versnelling. Zo zien we bijvoorbeeld dat binnen zorg en onderwijs grote stappen worden gezet om het menselijk contact slim te combineren met nieuwe, vaak digitale technologische mogelijkheden. Daarnaast zien we tal van andere (lokale) initiatieven bij ondernemers, maatschappelijk middenveld, kerken en inwoners ontstaan. Dit zijn positieve ontwikkelingen in deze toch bijzondere en moeilijke periode. Hoewel de uiteindelijke impact van de crisis pas later in de tijd duidelijk(er) zal worden, staat nu al vast dat onze werkelijkheid definitief is veranderd. Dit werkt door in onze vervolgkeuzes.

Manifest 'Iedereen doet mee'

Met de invoering van het VN-Verdrag Handicap moeten ook gemeenten uitvoering geven aan dit verdrag.

In 2018 ontwikkelden 25 koplopergemeenten, samen met ervaringsdeskundigen, een manifest waarin zij aangaven wat zij binnen het VNG-project Iedereen doet mee! wilden bereiken. Inmiddels zijn steeds meer gemeenten met hun ervaringsdeskundigen aan de slag met het VN-Verdrag.

Gemeente Hoeksche Waard wil een inclusieve gemeente zijn, voor mensen met en zonder handicap, beperking of kwetsbaarheid. De gemeente heeft zich in het eerste kwartaal van 2020 dan ook met succes aangemeld voor deelname aan het manifest 'Iedereen doet mee'. In de loop van 2020 wordt overgegaan tot daadwerkelijke ondertekening. Met de ondertekening van het manifest, waarbij het programmaplan 'Inclusieve Samenleving' het fundament vormt, geven wij aan dat we ons gezamenlijk, gemeente en adviesraad/inwoners en partners, hard willen maken voor een inclusieve samenleving.

Nieuwe Wet inburgering

Het inburgeringsstelsel in Nederland gaat de komende jaren drastisch op de schop. Nieuwkomers moeten sneller aan het werk kunnen gaan en ondertussen de taal kunnen leren. Ook wordt het leenstelsel afgeschaft waarmee nieuwkomers nu nog hun inburgeringscursus inkopen en gaat de regie op inburgering naar gemeenten. De beoogde ingangsdatum van het nieuwe inburgeringsstelsel is niet 1 januari 2021, maar 1 juli 2021. Vanaf die datum is de gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers. De kaders van de nieuwe wet zijn nog onduidelijk.

Toename gebruik Jeugdhulp

1 op de 10 jongeren in Nederland ontvangen in 2019 jeugdzorg. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2018. Ook in de Hoeksche Waard is een toename te zien, sterker dan in de rest van ZHZ. De stijging van het aantal beschikkingen op begeleiding vindt met name plaats vanuit het jeugdteam. Ook is er een toegenomen inzet van VG (verstandelijk gehandicapten) producten en vervoerskosten. In het tweede kwartaal van 2020 wordt onder regie van de gemeente een dossieranalyse uitgevoerd op casussen AWBZ om te kijken of de beschikking wel afgegeven had moeten worden, in welke vorm, wat het jeugdteam zelf had kunnen doen, of de aanbieder wel de doelen behaald en of hier voldoende op gemonitord wordt door het jeugdteam. Daarbij wordt ook gekeken naar de top 5 aanbieders waarnaar het meeste wordt doorverwezen. Dit met als doel te kijken waar deze stijging vandaan komt en welke stappen er gezet moeten worden om deze stijging af te remmen, maar ook of er wel budgetbewuste afwegingen worden gemaakt. Op basis van de analyse wordt in samenspraak met Stichting Jeugdteam een verbeterplan opgesteld en uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

Kwaliteitsimpuls Sociaal Domein

Wat we willen bereiken, is dat inwoners die hulp nodig hebben deze snel krijgen. Dichtbij en ook passend. Vanuit een gezamenlijk uitgangspunt, namelijk de cliënt en zijn omgeving, kijken we met een brede blik naar de problemen, oplossingen en kansen: 100% dienstverlenend, integraal en dichtbij de inwoner. Als gemeente gaan we terug naar onze bedoeling. We werken niet 'met' of 'voor' de samenleving, maar 'als' samenleving. Het denken in 'wij' en 'zij' laten we los: we moeten en willen het met elkaar doen. De 'winst' van de crisis tot dusver is dat we gezien hebben dat we onder grote druk samen met onze partners en de samenleving veel voor elkaar hebben gekregen. We concentreren ons op dat wat er op dat moment nodig is voor wie en zetten daar bij de systemen (waaronder contracten, procedures, sturing en beleid) die daarin belemmerend zijn opzij. We willen deze eerste leerervaringen maximaal benutten en zetten daarom in op het vasthouden en verstevigen van dit samenspel tussen beleid en uitvoering. Hier liggen in het sociaal domein nog grote kansen.

Het realiseren van bovengenoemde ambitie – het met elkaar werken als samenleving - vergt een lenige bureaucratie, die variatie in beleid omarmt, minder denkt in hokjes of problemen en niet vlucht in excuusgedrag. Het is van belang om hier op verschillende niveaus aan te werken. Vanuit de opgave, maar tegelijkertijd ook beginnend bij de basis. Wanneer we beginnen bij de klant, is de (verdere) professionalisering van onze uitvoering en daarmee de kwaliteit van onze dienstverlening bepalend voor het realiseren van onze opgaven. Hierbij geldt dat maatwerk, 100% dienstverlenend en dichtbij randvoorwaarden zijn.

In veel opzichten kunnen we de huidige coronacrisis zien als een gedwongen verandering: het overkomt ons en de praktische impact, ernst en omvang overvalt de meesten van ons! De crisis laat tegelijkertijd zien dat de gemeente samen met maatschappelijke partners in staat is om onder grote druk snel en inventief zaken voor de inwoners te regelen. Met de crisis wordt ook duidelijk waar we echt behoefte aan hebben en waar de maatschappelijk toegevoegde waarde zit. De vraag is of en hoe we de eerder genoemde opbrengst ook na de crisis kunnen vasthouden. Het is van belang om hierover het gesprek aan te gaan met de partners. Waar het in de kern om gaat is dat wordt nagedacht over de vraag hoe we als gemeente vertaling geven aan de vraag van onze bewoners en partners. Die principes vormen een leidraad bij de besluitvorming op individueel niveau. Het zijn natuurlijk geen regels, maar bij het leveren van maatwerk geven ze wel richting en er ontstaat een gemeenschappelijke taal. Dezelfde principes, dezelfde definities en dezelfde uitgangspunten brengen uitvoerders dichter bij elkaar.

Financiële sturing op de subsidies Sociaal Domein

Om de beoogde maatschappelijke effecten te kunnen bereiken is het van belang dat de gemeente stuurt op doelmatigheid en doeltreffendheid van subsidies. Dit vraagt om een stevig opdrachtgeverschap. En het ontwikkelen van een visie op het accounthouderschap bij de grotere subsidies. Deze visie kan bijdrage om grip te krijgen op de hoogte van de subsidiebedragen. Onderdeel van dit proces vormt een opleiding voor de accounthouder en gesprekken met partners, met als uitgangspunt de kaders van de oorspronkelijk begrote budgetten. Door de coronacrisis loopt dit proces vertraging op waardoor eventuele resultaten pas in de volgende perspectiefnota kunnen worden meegenomen.

Taakveld 6.1 Samenkracht en inwonerparticipatie

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is), gericht op participatie.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Thuis in de kern

In Q4 2019 is het programmaplan Inclusieve Samenleving vastgesteld. Thuis in de kern vormt één van de 5 programmathema's, met als doel dat inwoners, onafhankelijk van woonplek, langer in hun eigen omgeving kunnen blijven. Dit doel is als volgt geoperationaliseerd:

Het aantal levensloopbestendige woningen stijgt met 3% ten opzichte van 2015.

Het aantal mantelzorgers dat zich zwaar overbelast voelt daalt met 3% ten opzichte van 2016.

In de Hoeksche Waard worden vanaf 2020 geen nieuwbouwwoningen meer gebouwd zonder Woonkeur basispakket. Voor de kosten voor de komende jaren vullen wij de reserve sociaal domein aan met €1 miljoen.

Borgen en versterken dienstverlening Stichting Welzijn Hoeksche Waard op het gebied van het brede welzijnswerk aan inwoners

Met als doel een sterke sociale (basis)structuur die bijdraagt aan preventie, vroegsignalering en het zo zelfstandig mogelijk participeren van de inwoners in de samenleving.

Nieuw beleid

Sterke sociale (basis)structuur

Er is een sterke sociale (basis)structuur is, die bijdraagt aan preventie, vroegsignalering en het zo zelfstandig mogelijk participeren van de inwoners in de samenleving.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren en versterken van eigen kracht en het begeleiden (zowel of- als afschaling) naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening).

Geen bijzonderheden

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Inwoners financieel zelfredzaam

In Q4 2019 is het programmaplan Inclusieve Samenleving vastgesteld. Samen tegen armoede vormt 1 van de 5 programmathema's, met als doel dat alle inwoners, eventueel met ondersteuning financieel zelfredzaam zijn. Daarbij willen we voorkomen dat mensen in een financieel afhankelijke situatie komen. Dit doel is als volgt geoperationaliseerd:

- Het percentage mensen dat een beroep moet doen op het schulddienstverleningstraject saneren van schulden is met 5% gedaald
- Het percentage mensen met een hulpvraag over omgaan met hun budget of beheersbaarheid van schulden is met 10% toegenomen
- De aanvraagprocedure (voor de inkomensregelingen) is laagdrempelig, eenvoudig en het percentage mensen dat een tegemoetkoming krijgt om te participeren in de samenleving is met 5% gestegen.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Tot dit taakveld behoren voorzieningen om maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid te bevorderen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Implementeren van het nieuwe Social Return On Investment-beleid (SROI-beleid), versterken van de uitvoering (waaronder implementatie registratiesysteem WIZZR) en stroomlijnen van het SROI-proces.

In 2019 is besloten tot inzet van een Aanjager SROI in 2020. Doel is de implementatie van het nieuwe SROI-beleid, versterken van de uitvoering (waaronder implementatie registratiesysteem WIZZR) en het stroomlijnen van het SROI-proces. Na een jaar is een evaluatie nodig om te beslissen hoe de uitvoering van SROI binnen de gemeente verder vorm krijgt. Per 1 maart 2020 is de aanjager gestart. Door een combinatie van vertraging en opstartproblemen bij de regionale invoering van WIZZR en door de vertraging die in veel processen optreedt door de coronacrisis is een jaar nu te kort om te zorgen voor een solide start die toekomstbestendig in de organisatie geborgd is. Door de periode met een half jaar te verlengen kunnen de benodigde stappen wel gezet worden en kan een onderbouwd besluit worden genomen over de toekomst van SROI binnen de gemeentelijke organisatie.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Zoveel mogelijk inwoners doen naar vermogen mee op de arbeidsmarkt.

In 2019 is de opgave Inclusieve Samenleving vastgesteld. Onderdeel van deze opgave maakt de deelopgave 'Werk voor Iedereen' uit.

De strategische doelstelling voor de deelopgave is:

Zoveel mogelijk inwoners doen naar vermogen mee op de arbeidsmarkt. We richten ons daarbij zowel op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt als op het verkleinen van de afstand van de arbeidsmarkt tot kwetsbare inwoners.

Met de raad zijn de volgende operationele doelen afgesproken:

- In 2022 zijn voor zowel (oud) voortijdig schoolverlaters van 18-27 jaar als schoolverlaters van het Pro/Vso gezamenlijk met partners interventies geprogrammeerd voor een sluitende doorstroom naar (vervolg)onderwijs, werk of dagbesteding.
- De gemeente realiseert als werkgever minimaal haar vanuit het Rijk opgelegde target voor de Wet Banenafpraak.

- Een verdubbeling van het aantal Hoeksche Waardse werkgevers dat samenwerkt met HW Werkt! in de ontwikkeling van kandidaten en het bieden van werkplekken voor inwoners met een beperking.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Tot dit taakveld behoren materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.

Geen bijzonderheden

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking.

Geen bijzonderheden

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Tot dit taakveld behoort alle zorg die onder de Jeugdwet valt; ook wel de jeugdhulp genoemd.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Uitrollen Plan mentale weerbaarheid

In 2021 is het plan mentale weerbaarheid gereed en kan het uitgerold worden. Tot nu toe werd het groepsaanbod bekostigd uit incidentele middelen. Voor de kosten voor de komende jaren vullen wij de reserve sociaal domein aan.

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd-wonen voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in deze opvangvoorzieningen verblijven.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Flexwonen

Flexwonen is begin 2020 gestart met het plaatsen van mensen die aangemeld worden vanuit verschillende (zorg). Het aantal beschikbare flexwoningen is nog maar beperkt en er is op dit moment een wachtlijst. Aan de uitbreiding van het aantal flexwoningen wordt gewerkt. Niet alle aanmelders zijn geschikt om geplaatst te worden binnen Flexwonen. Een van de criteria is dat zij binnen maximaal 2 jaar kunnen doorstromen naar een reguliere woning, niet alle aanmelders zijn zover. Op dit moment werken we samen met diverse partijen aan woonvormen waar kwetsbare mensen, met begeleiding weer toe kunnen groeien naar de reguliere woningmarkt. Uit deze samenwerking en bij de aanmeldingen voor Flexwonen komt naar voren dat het aanbod in de Hoeksche Waard mogelijk op dit moment nog niet dekkend is. Niet iedereen kan of wil een plekje vinden binnen het huidige aanbod, of is niet op zijn/haar plek binnen het huidige aanbod. Binnenkort starten we een onderzoek naar de omvang en situatie van deze groep, dit kan mogelijk leiden tot een woonvorm die op dit moment nog niet aanwezig is in de Hoeksche Waard.

Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Tot dit taakveld behoort de 'dwang en drang' van de jeugdhulp, de kindbeschermingsmaatregelen, de aanpak van kindermishandeling, jeugdreclassering en opvang van jeugdigen onder de 18 jaar.

Geen bijzonderheden

Wat gaan we er voor doen?

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Het vergroten van de kwaliteit van onze dienstverlening en de kosten op termijn eerst te beheersen en daarna zelfs te reduceren.	We zetten in op het vasthouden en verstevigen van het samenspel tussen beleid en uitvoering. Al werkende weg pakken we concrete en op de uitvoering gerelateerde thema' op, waaronder klantgericht werken, doorontwikkeling telefonie, managementinformatie, handhaving & toezicht, inclusieve communicatie, procesoptimalisatie en versterking uitvoerende teams.	2021

Taakveld 6.1 Samenkracht en inwonerp participatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Onafhankelijk van woonplek kunnen inwoners langer in hun eigen omgeving blijven.	Ondersteuning mantelzorgers, e-health, bewustwordingscampagnes, ontmoetingsplekken, wegwijz	2021
2	We versterken het netwerk (voorveld) en de opvoeders rondom het kind en het kind zelf.	Structurele uitbreiding Jongerenwerk via het brede jeugd- en jongerenwerkmodel, zijnde 'Jan Schellekens' methode	2021
3	Er is een sterke sociale (basis)structuur, die bijdraagt aan preventie, vroegsignalering en het zo zelfstandig mogelijk participeren van de inwoners in de samenleving.	De subsidie voor Sociaal Makelaars worden al enkele jaren vanuit een incidentele subsidie bekostigd. Voor 2020 is hiervoor incidenteel budget gevonden. Voor 2021 en verder willen we hiervoor structureel budget beschikbaar hebben. Zij zetten in op preventie van zware problematiek bij kwetsbare inwoners binnen de Hoeksche Waard om zwaardere zorg of ondersteuning te voorkomen of uit te stellen. Zij signaleren de vraag en organiseren simpele en laagdrempelige (collectieve) vormen van ondersteuning. Ook helpen ze inwoners bij het opbouwen en onderhouden van sociale netwerken en zijn verantwoordelijk voor de begeleiding en uitvoering van signalerend huisbezoek 75+ (in de voormalige gemeente Korendijk).	2021
4	Er is een sterke sociale (basis)structuur is, die bijdraagt aan preventie, vroegsignalering en het zo zelfstandig mogelijk participeren van de inwoners in de samenleving.	Het ondersteunen van Buurthuis Me Mekaer door middel van een gemeentelijke (subsidie)bijdrage.	2021

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Alle inwoners zijn, eventueel met ondersteuning, financieel zelfredzaam. Daarbij willen we voorkomen dat mensen in	Gevraagd aanvullend budget wordt ingezet voor onder meer invoering van maatregelen waarmee we mensen met een minimumbudget (meer) kunnen deelnemen	2021

	een financieel afhankelijke situatie komen.	aan de samenleving. Gedacht wordt aan onder meer invoering van de Rotterdamdampas, implementatie van de voorzieningenwijzer, invoering Daluren OV-abonnement Connexxion en verdere doorontwikkeling van preventieve en vroegsignaleringsactiviteiten, in verbinding met al lopende ontwikkelingen. Dit jaar wordt bekeken of en op welke wijze deze maatregelen uitvoerbaar zijn.	

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Zoveel mogelijk inwoners doen naar vermogen mee op de arbeidsmarkt. We richten ons daarbij zowel op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt als op het verkleinen van de afstand van de arbeidsmarkt tot kwetsbare inwoners.	Aanjager SROI verlengen.	2021

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Zoveel mogelijk inwoners doen naar vermogen mee op de arbeidsmarkt.	Gevraagd aanvullend budget wordt ingezet op 1. Implementatie Doorontwikkeling HWwerkt!, 2. Ontwikkeling en implementatie Werkleerlijnen en Jobcarving-arrangementen met werkgevers (zie ook arbeidsmarktagenda) en 3. Inhuur themaregisseur in 2021 en de eerst helft 2021	2021 en 2022

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Bijdragen aan een goede en gezonde start voor kinderen in kwetsbare situaties.	Bieden van Voorzorg: intensieve begeleiding aan (risico) gezinnen die extra ondersteuning kunnen gebruiken.	2021 en verder
2	Vitale dorpen en een actieve samenleving en preventie, gericht op het welzijn van inwoners en het verlagen van de zorgkosten	Vernieuwde Invulling geven aan mentale weerbaarheid als onderdeel van het programmathema Opvoeden en opgroeien doen we samen	2021 en verder

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Bevorderen en versterken van eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners door tijdelijke ondersteuning; zo licht als kan en zo zwaar als nodig.	Realiseren van een flexwoonvorm	2021

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
☐ WERK01	☐ 6.4 Begelide participatie	Inclusie: kwartiermaker SROI	-35	0	0	0
☐ P&L09	6.1 Samenkracht en ☐ burgerparticipatie	Kwaliteitsimpuls sociaal domein	-155	0	0	0
☐ P&L02	6.1 Samenkracht en ☐ burgerparticipatie	Voortzetting jongerenwerk	-131	-131	-131	-131
☐ P&L03	6.1 Samenkracht en ☐ burgerparticipatie	Kwetsbare inwoners	-82	-82	-82	-82
☐ P&L05	☐ 6.3 Inkomensregelingen	Samen tegen armoede	-500	-150	-150	-150
☐ P&L06	☐ 6.5 Arbeidsparticipatie	Werk voor iedereen	-335	-93	0	0
☐ G&I02	☐ 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Flexwonen	-75	0	0	0
☐ P&L04	6.1 Samenkracht en ☐ burgerparticipatie	Buurthuis Me Mekaer. De extra middelen van €19.000 worden gedekt uit algemene subsidies en bijdragen.	0	0	0	0
Eindtotaal			-1.313	-456	-363	-363

Voor een tweetal voorstellen wordt vanuit de algemene reserve een storting gedaan in de reserve sociaal domein ter dekking van de volgende voorstellen (budgetten):

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
☐ S&R01	6.1 Samenkracht en ☐ burgerparticipatie	T huis in de kern	-979	0	0	0
☐ G&I01	6.1 Samenkracht en ☐ burgerparticipatie	Mentale weerbaarheid	-140	0	0	0
Eindtotaal			-1.119	0	0	0

Investerings:

Binnen dit programma worden geen nieuwe investeringen aangevraagd in deze Perspectiefnota.

2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Tot het programma Volksgezondheid en Milieu behoren de taakvelden volksgezondheid en milieubeheer (inclusief duurzame energie).

Wat gebeurt er om ons heen?

De urgentie om aan de slag te gaan met klimaatmaatregelen wordt steeds groter. Of het nu gaat om de impact van de coronacrisis met als positieve verwondering de schitterende blauwe luchten, de steeds vaker terugkerende droogte in Nederland, de verschrikkelijke bosbranden in Australië of de dagelijkse records die behaald worden bij de opwekking van duurzame energie. De effecten van de klimaatveranderingen komen steeds dichterbij en het draagvlak onder bevolking om iets te gaan doen neemt elk jaar toe.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners, met name specifieke groepen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Evenals het optreden bij crises, rampen en het analyseren en monitoren van de gezondheidssituatie van de bevolking.

Geen bijzonderheden

Taakveld 7.4 Milieubeheer / Duurzaamheid

Tot dit taakveld behoren taken ter bescherming van het milieu waaronder de bescherming en de sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer, de beheersing van geluidhinder, de bescherming tegen straling en dergelijke, de verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding en Regionale Uitvoeringdiensten (RUD).

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Realiseren doelstellingen programma Duurzaamheid op het gebied van een energieneutrale Hoeksche Waard

Stimuleren van bedrijven om energie te besparen op hun bedrijfsvoering door middel van advisering door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ). Gemeente Hoeksche Waard heeft ambities op het gebied van duurzaamheid. Een energieneutrale Hoeksche Waard in 2040 is er daar 1 van. Om dit te realiseren is energiebesparing erg belangrijk. De duurzaamste energie is nu eenmaal de energie die niet gebruikt wordt. Deze energiebesparing wordt deels gerealiseerd bij huishoudens o.a. door de inzet van het Regionale Energieloket. Een groot deel van deze energiebesparing moet echter bij de bedrijven worden gerealiseerd. Omdat energierelevante bedrijven al moeten rapporteren aan de OZHZ over hun energieverbruik en de OZHZ regelmatig bij de bedrijven langs gaat, is het logisch dat de OZHZ een rol speelt in het stimuleren van energiebesparing op de bedrijfsvoering. Hoe dit precies gaat gebeuren, hoeveel hiermee gerealiseerd kan worden en tegen welke kosten moet verder worden bekeken in het programma Duurzaamheid. Vooralsnog wordt er uitgegaan van de raming van de OZHZ van € 139.000,- voor 2021. Hiermee worden in een periode van 4 jaar alle relevante bedrijven (582 bedrijven) geadviseerd over energiebesparende maatregelen. In de begroting zal, na gesprekken

met de OZHZ en de afspraken in het programma duurzaamheid, een definitief bedrag worden opgenomen voor de extra taken van de OZHZ voor energiebesparing bij bedrijven.

Realiseren doelstellingen programma duurzaamheid op het gebied van energieneutrale Hoeksche Waard, klimaatadaptatieve Hoeksche Waard, circulaire Hoeksche Waard en een biodiverse Hoeksche Waard.

De ambtelijke organisatie op orde stellen voor de opgave op het gebied van duurzaamheid. Gemeente Hoeksche Waard heeft ambities op het gebied van duurzaamheid en daar hoort een passende ambtelijke organisatie met kennis en expertise bij. Deels kunnen zaken opgevangen worden met tijdelijke inhuur van externe expertise. Het ontwikkelen en vasthouden van kennis binnen de gemeentelijke organisatie is echter belangrijk. Dit vraagt net als bij de transitie zelf een stapsgewijze aanpak. Wij verwachten dat er op het gebied van biodiversiteit vanaf 2021 extra formatie nodig is. De verdere onderbouwing vanuit het programma duurzaamheid en de uitwerkingen hiervan op de verschillende deelthema's volgt bij de behandeling van de begroting 2021-2024.

Nieuw beleid

Aanpak van ondermijning door Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)

Ondermijnende criminaliteit is een belangrijk thema binnen het openbaar bestuur en verheven tot speerpunt op zowel landelijk als lokaal niveau. Steeds vaker worden bedrijfsactiviteiten en ondernemingen gebruikt als dekmantel voor het witwassen van geld en als facilititeit voor de productie, opslag of distributie van illegale goederen. Signalen van ondermijnende criminaliteit komen steeds vaker voor in de horeca, detailhandel en bij garagebedrijven. Als toezichthouder bezoekt OZHZ dit soort bedrijven dagelijks, waarbij indicaties van mogelijk ondermijnende criminaliteit gesignaleerd kunnen worden. De aanpak van ondermijning is een nieuwe, extra taak bovenop het reguliere takenpakket van OZHZ. Gezien de trend en positie van ondermijnende criminaliteit voorziet OZHZ een blijvende vraag om inzet op het thema ondermijning.

Na invoering omgevingswet uitvoering geven aan Wet bodembescherming (bodemsaneringstaken)

Met de invoering van de Omgevingswet zal het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels van de provincie worden overgedragen naar de gemeenten (NB: gemeente Dordrecht is nu al bevoegd gezag). De Omgevingsdienst voert al jaren de bodemtaken in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) uit voor de provincie Zuid-Holland en Dordrecht en zal deze voor de gemeenten gaan uitvoeren vanaf 2021. Om deze nieuwe gemeentelijke taak op het huidige uitvoeringsniveau te kunnen uitvoeren voor de gemeenten heeft de Omgevingsdienst in de kadernota 2021 voor deze werkzaamheden een bedrag begroot. Naar verwachting zal het Rijk (een gedeelte van) dit bedrag financieren via het Gemeentefonds. In de circulaires van 2020 zal duidelijk moeten worden of deze middelen voldoende zijn om deze wettelijke taken uit te voeren. Bij onvoldoende middelen kan het benodigde uitvoeringsniveau niet gewaarborgd worden, hetgeen negatieve effecten kan hebben op de gezondheid en milieu.

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 7.4 Milieubeheer / Duurzaamheid

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Realiseren energiebesparing bij bedrijven als bijdrage aan een energieneutrale Hoeksche Waard	Advisering door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aan 582 bedrijven in de Hoeksche Waard	2021 ev
2	Aanpak ondermijning	Signaleren ondermijning en samen werken met gemeente en handhavende instanties om ondermijning aan te pakken.	2021 ev.
3	Uitvoering Wet bodembescherming	Uitvoeren taken Wet bodem bescherming	2021 ev.

		(bodemsaneringstaken) die in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden overgedragen van de provincie naar de gemeente.	

Wat mag het kosten?

Exploitatie:

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
STRAT06	7.4 Milieubeheer	Realiseren energiebesparing bij bedrijven als bijdrage aan een energieneutrale Hoeksche Waard	-139	0	0	0
Omg01	7.4 Milieubeheer	Ondermijning opnemen in het jaarprogramma Omgevingsdienst ZHZ	-13	-13	-13	-13
Eindtotaal			-152	-13	-13	-13

Investerings:

Binnen dit programma worden geen nieuwe investeringen aangevraagd in deze Perspectiefnota.

2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Tot het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening behoren de taakvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (anders dan bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Wat gebeurt er om ons heen?

Coronavirus

Het coronavirus zal de komende jaren gevolgen hebben voor het werkveld Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening. Voor andere programma's is soms makkelijker te bedenken wat die gevolgen zijn en welke nieuwe gemeentelijke activiteiten daar bij passen. Echter, op dit moment ligt de bouw niet stil en draait de woningmarkt nog door. Het is bekend dat de weerslag van een economische crisis op de woningmarkt vertraagd optreedt. Hoewel het zeker is dat de nieuwe economische werkelijkheid consequenties heeft voor de Volkshuisvesting en de Ruimtelijke Ordening kunnen we in deze perspectiefnota nog geen nieuwe (beleids)activiteiten formuleren.

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld. Minister Van Veldhoven van het Ministerie van Milieu & Wonen liet dit op 1 april 2020 via een brief aan de Tweede Kamer weten. De omgevingswet zou op 1 januari 2021 in werking treden. Oorzaken van het uitstel zijn enerzijds de stevige implementatieopgave voor deze wet en anderzijds de impact van het coronavirus. Ook op het gebied van ICT moet nog de nodige stappen worden gezet om het digitale loket op orde te krijgen. De minister benadrukte dat het gaat om uitstel en niet om afstel. Zij beraadt zich met de bestuurlijke partners over een nieuwe invoeringsdatum. De wijziging van de datum van inwerkingtreding leidt niet tot nieuwe beleidsactiviteiten.

Het uitstel geeft ons meer tijd de implementatie van de Omgevingswet voor te bereiden. Het opleidingsprogramma van onze medewerkers kan via webinars doorgang vinden. Ook de voorbereidingen voor de op te starten pilots (Omgevingsplan Klaaswaal en Programma Buitengebied) kunnen ook op afstand vooralsnog doorgang hebben. De bijeenkomst met onze adviescommissies om te komen tot een Adviesstelsel Omgevingskwaliteit is in de tijd opgeschoven. Het uitstel zorgt niet voor nieuwe beleidsactiviteiten, maar maakt wel dat er een aantal van 2020 naar 2021 doorschuiven.

Wat willen we bereiken?

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening zoals het vaststellen van structuurplannen en -visies, bestemmingsplannen en het faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid). In dit taakveld is ook de Omgevingswet opgenomen.

Geen bijzonderheden

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie zoals grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en de verkoop van bouwrijpe gronden.

Geen bijzonderheden

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening zoals omgevingsvergunningen, bouwtoezicht en stedelijke vernieuwing.

Bijstellingen/wijzigingen bestaand beleid

Ontwikkelingen gebiedsvisies

Op basis van de gebiedsvisies voor de Noordrand, Hoeksche Waard West/Spuimonding en Zuiderstrand aan de zuidrand beogen wij met alle betrokken partijen te investeren in de kwaliteit van de leefomgeving van de noordrand, het ontwikkelen en versterken van de economie, natuur en recreatie in de Hoeksche Waard west en de recreatieve, toeristische en economische ontwikkeling van de zuidrand van de Hoeksche Waard.

Instream inwoners naar HW faciliteren

Onderdeel van het programma wonen is het opstellen van een communicatiestrategie met een uitvoeringsagenda. Doel is dat iedereen in de Hoeksche Waard weet wat wij voor beleid in relatie tot woningbouw en wonen voeren. Ook beogen we een gerichte instroom te faciliteren van mensen van buiten de Hoeksche Waard zodat de demografische balans gezond blijft.

Kwalitatieve woningbouw

Voor 2020 staat een realisatie van een hoofdvoorziening van 50 flexwoningen in de planning. In 2021 willen we dit concept door ontwikkelen.

Wat gaan we er voor doen?

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Op basis van de gebiedsvisies voor de Noordrand, Hoeksche Waard West/Spuimonding en Zuiderstrand aan de zuidrand beogen wij met alle betrokken partijen te investeren in de kwaliteit van de leefomgeving van de noordrand, het ontwikkelen en versterken van de economie, natuur en recreatie in de Hoeksche Waard west en de recreatieve, toeristische en economische ontwikkeling van de zuidrand van de Hoeksche Waard.	Op basis van de in 2020 vast te stellen gebiedsagenda's investeren wij met betrokken partijen in de kwaliteit van de leefomgeving van de noordrand, in projecten gericht op het ontwikkelen en versterken van de economie, natuur en recreatie in de Hoeksche Waard west en de recreatieve, toeristische en economische ontwikkeling van de zuidrand van de Hoeksche Waard.	2021 e.v.
2	Instream inwoners naar HW faciliteren	Opstellen communicatiestrategie voor het programma wonen.. Uit die strategie vloeien communicatie activiteiten voort	2021
3	Kwalitatieve woningbouw	Doorontwikkeling/realisatie van flexwonen	2021

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
STRAT07	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie: Werkbudget voor het uitvoeren van onderzoeken, organiseren bijeenkomsten met initiatiefnemers en betrokken partijen, opstarten projecten en communicatie	-50	-50	-50	0
Str04	8.3 Wonen en bouwen	Instroom inwoners naar HW faciliteren: Uitvoering communicatiestrategie	-60	-30	0	0
Str05	8.3 Wonen en bouwen	Kwalitatieve woningbouw: Doorontwikkeling Flexwonen	-90	0	0	0
Eindtotaal			-200	-80	-50	0

Investerings:

Binnen dit programma worden geen nieuwe investeringen aangevraagd in deze Perspectiefnota.

2.10 Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Taakveld 0.4 Overhead

Tot dit taakveld behoren bedrijfsvoeringszaken (Communicatie, ICT, Documentaire Informatievoorziening, Facilitair, Privacy en Informatieveiligheid, HRM). Meer informatie op detailniveau is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Bijstellingen

De datagedreven overhead

Goed gebruik van digitale informatie is een harde voorwaarde voor de gemeente om publieke waarde te kunnen realiseren naar de toekomst

Taakveld 0.4 Overhead

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Jaar
1	Datagedreven werken (BIG DATA)	Deze ontwikkeling heeft als doel om informatie welke nu beschikbaar is zodanig te ontsluiten en te presenteren dat op basis van de gegevens de bedrijfsvoering en dienstverlening gestuurd kan worden. Een pilot is opgestart om ervaring op te doen. Daarna is echter structureel geld nodig om dit blijvend te verankeren.	2021 ev

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de extra kosten van de nieuwe beleidswensen en bijstellingen van bestaand beleid opgenomen.

Exploitatie:

(bedragen x €1.000)

Voorstel	Taakveld	Toelichting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
ICT 02	0.4 Overhead	Datagedreven werken / Innovatie	-100	-150	0	0
Str01	0.4 Overhead	Procesondersteuning uitvoering Gebiedsprogramma	-100	0	0	0
BBOR06	0.4 Overhead	Programma mobiliteit (verkeersmedewerker)	-77	-77	-77	-77
Str03	0.4 Overhead	Adviseur biodiversiteit / ecooloog	-97	-97	-97	-97
Omzetting leningen	0.5 Treasury	De BNG biedt de mogelijkheid om bestaande geld leningen te herfinancieren (afllossen van bestaande geld leningen is overigens niet mogelijk). Dit betekent dat de hoge rentepercentages van de bestaande geld leningen eenmalig worden afgekocht voor globaal € 4 mln (contante waarde van de toekomstige rentebetalingen) en de toekomstige rente wordt omgezet naar de lage actuele marktrente (ca. 0,5% voor 25/30 jaar). Door de inzet van incidentele middelen kan een voordeel ontstaan de structurele rentelasten. Daarnaast geeft dit ons langer zekerheid op het lagere rentepercentage.	500	400	300	300
Eindtotaal			126	76	126	126

Investerings:

Binnen dit programma worden geen nieuwe investeringen aangevraagd in deze Perspectiefnota.

3. Uitgangspunten en grondslagen

In onderstaande tabel zijn de (financiële) grondslagen en uitgangspunten opgenomen die we in de Programmabegroting 2021 toepassen.

Grondslagen en uitgangspunten 2021	
Onderwerp	Uitgangspunt
Algemeen	Een Programmabegroting die voldoet aan de eisen van de BBV en die structureel sluitend is vanaf 2022. Een Programmabegroting die voldoet aan onze eigen beleidslijnen vastgesteld in de Nota reserves en voorzieningen en Nota waardering en afschrijving vaste activa.
Loonstijging	Prijsindex CPB, uit meicirculaire 2020 Gemeentefonds: Overheidsconsumptie, beloning werknemers: 3,1 % De cao voor gemeenten loopt tot 1 januari 2021. Er is nog geen duidelijkheid over een nieuwe cao na 1-1-2021. Bij opstellen Programmabegroting worden de effecten van de septembercirculaire meegenomen en indien bekend de nieuwe cao.
Prijsstijging	Prijsindex CPB, uit meicirculaire 2020 Gemeentefonds: Prijs bruto binnenlands product: 1,8 % Bij opstellen Programmabegroting worden de effecten van de septembercirculaire meegenomen.
Meerjarenperspectief	In 2021 worden de lonen (zie "loonstijging") en prijzen (zie "prijsstijging") ten opzichte van 2020 geïndexeerd. Vanaf 2022 worden de lonen en prijzen constant gehouden (geen index).
Onvoorziene uitgaven	Deze is gebaseerd op € 1 per inwoner en is afgerond op € 90.000
Omslagrente	Volgens Omslagrenteberekening BBV, deze wordt bij het opstellen van de Programmabegroting berekend
Rentepercentage nieuwe geldleningen	Kortlopende geldleningen: -/ 0,4% Langlopende geldleningen: 0,41% (voor 25 jaar vast)
Rentetoerekening	De rente wordt via de renteomslag doorbelast aan de betreffende taakvelden
Rentebijdrage op reserves en voorzieningen	Vindt niet plaats (met uitzondering van voorzieningen gewaardeerd op contante waarde)
Berekening externe uren	De uitgangspunten voor het berekenen van de uurtarieven zijn de gemiddelde loonsom per team gedeeld door het aantal productieve uren met daarop een opslag van de overhead.
Tarieven OZB en RZB	Het tarief voor 2021 passen we aan, aan de ontwikkeling van de waarden van het onroerend goed van het voorgaande jaar. Daarna passen we het tarief aan, op basis van de prijsstijging netto materiële consumptie.
Tarieven overige belastingen Haven- en kadegelden Hondenbelasting Lijkbezorgingsrechten Marktgelden Omgevingsvergunningen Overige legestarieven Rioolheffing Toeristenbelasting Afvalstoffenheffing	Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product voor zover de grens van wettelijke voorschriften (maximumtarief of meer dan 100% kostendekkend) niet structureel wordt overschreden.
Privaatrechtelijke opbrengsten/ Huuropbrengsten	Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product, tenzij er specifieke (meerjarige) afspraken zijn gemaakt (bijvoorbeeld bij huurovereenkomsten)

Subsidies (tot subsidie uitvoeringsregels geharmoniseerd zijn)	<i>Structurele subsidies</i> Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product • <u>Regionale subsidies:</u> Conform maatwerk afspraken • <u>(Budget-/Exploitatie) subsidies:</u> Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product • <u>Waarderingsubsidies:</u> Tijdvak loopt van 2018-2021; geen indexering <i>Incidentele subsidies</i> • <u>(Project-/Incidentele) subsidies:</u> Geen inflatiecorrectie (vaste bedragen)
Aantal inwoners	1 januari 2020: 87.394 (GBA) De stijging van het aantal inwoners wordt berekend door een factor van 2,1 inwoners te hanteren per extra woning. Dit resulteert in de volgende inwoners aantallen: 1 januari 2021: 88.202 1 januari 2022: 89.288 1 januari 2023: 90.262 1 januari 2024: 91.317
Aantal woningen	1 januari 2020: 37.820 (BAG) De stijging van het aantal woningen is gebaseerd op de aantallen uit het Woningbouwprogramma Dit resulteert in het volgende aantal woningen: 1 januari 2021: 38.205 (WBP: +385) 1 januari 2022: 38.722 (WBP: +517) 1 januari 2023: 39.186 (WBP: +464) 1 januari 2024: 39.689 (WBP: +503)
Aantal huishoudens	1 januari 2021: 37.473 1 januari 2022: 37.935 1 januari 2023: 38.349 1 januari 2024: 38.797
Aantal inwoners onder 18 jaar	1 januari 2021: 17.118 1 januari 2022: 17.329 1 januari 2023: 17.518 1 januari 2024: 17.722
Aantal inwoners boven de 65 jaar	1 januari 2021: 19.788 1 januari 2022: 20.032 1 januari 2023: 20.251 1 januari 2024: 20.487
Aantal huishoudens met een laag inkomen	1 januari 2021: 9.158 1 januari 2022: 9.271 1 januari 2023: 9.372 1 januari 2024: 9.481
Aantal bijstandsgerechtigden	1 januari 2021: 865 1 januari 2022: 839 1 januari 2023: 839 1 januari 2024: 839
Aantal leerlingen VO	Per oktober 2020 e.v. jaren: 3.297
Aantal bedrijfsgebouwen	1 januari 2021: 9.806 1 januari 2022: 9.927 1 januari 2023: 10.035 1 januari 2024: 10.152

Postbus 2003
3260 EA Oud-Beijerland

Bezoekadressen

Kijk op www.gemeentehw.nl

 14 0186 | 088 - 647 36 47

 info@gemeentehw.nl

 www.gemeentehw.nl

 [gemeenteHW](https://www.facebook.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://twitter.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://www.instagram.com/gemeenteHW)

